

INTERNATIONELLA
HANDELSHÖGSKOLAN
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Ränteavdragsbegränsningar

En analys av nuvarande ränteavdragsbegränsningar och
alternativa metoder

Masteruppsats inom affärsjuridik med inriktning skatterätt

Författare: Johan Nydahl

Handledare: Roger Persson-Österman

Framläggningsdatum 13 maj 2013

Jönköping Maj 2013

Masteruppsats inom affärsjuridik

Titel:	Ränteavdragsbegränsningar- En analys av nuvarande ränteavdragsbegränsningar och alternativa metoder
Författare:	Johan Nydahl
Handledare:	Roger Persson-Österman
Datum:	2013-05-13
Ämnesord:	Ränteavdragsbegränsningar, underkapitaliseringsregler, skattereduktionssystem, 24 kapitlet inkomstskattelagen

Sammanfattning

Ränteavdragsbegränsningar fyller en viktig funktion då reglerna förhindrar att den svenska skattebasen urholkas. Emellertid får inte begränsningarna ske på bekostnad av företagsklimatet. Ränteavdragsbegränsningar som inte fungerar på ett tillfredställande vis riskerar att göra Sverige till ett mindre förmånligt land att etablera sig i.

De första svenska ränteavdragsbegränsningsreglerna trädde i kraft 2009. Reglerna var tillämpliga på koncerninterna lån som avsåg förvärv av delägarrätter och syftet var att minska skatteplanering genom ränteupplägg med koncerninterna lån. Reglerna visade sig vara ineffektiva då skatteundandragande fortsatte och de svenska reglerna inte kunde angripa problematiken. Reglerna reviderades och den 1 januari 2013 tillkom nya ränteavdragsbegränsningsregler som blev tillämpliga på alla koncerninterna skulder, oavsett vad lånet skulle användas till. Reglerna fick stark kritik av flera remissinstanser för att vara oförutsebara och rättsosäkra. Reglerna har även kritiserats av EU-domstolen för att strida mot EU-rätten. En framtida ändring av de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna är därmed högst sannolikt.

Den aktuella uppsatsen presenterar två alternativa metoder till de svenska ränteavdragsbegränsningsreglerna, underkapitaliseringsregler samt skattereduktionsmetoden som är ett nytt förslag från Sven-Olof Lodin. Sverige bör avvakta med att införa underkapitaliseringsregler då reglerna i flera länder har kritiserats för att inte vara förenliga med EU-rätten. Vidare så konstateras det i uppsatsen att underkapitaliseringsregler tar inte bort det incitamentet som finns för att skatteplanera. Detta då företag enkelt kan anpassa lån för att inte överstiga kvoten, för förhållandet mellan eget kapital och interna skulder,

som reglerar om ett bolag är underkapitaliserat eller inte. Fördelen med underkapitaliseringsreglerna är att de möjligtvis hade ökat förutsebarheten och att reglerna hade blivit mer rättssäkra. Ytterligare fördel är att det skulle bidra till en internationell harmonisering av skatteregler gällande koncerninterna lån, då det är en vanligt förekommande metod i andra länder. Fördelarna väger dock inte upp för nackdelarna och Sverige rekommenderas att avvakta införande av underkapitaliseringsregler.

Förslagen från Lodins om att införa ett skattereduktionssystem är något som Sverige rekommenderas undersöka närmare. Fördelen med systemet är att det är det mest effektiva, utav de tre metoderna, då systemet tar bort incitamentet att skatteplanera. I och med att reglerna inte är en avdragsmetod utan en reduktionsmetod är det långivande bolagets bolagsskatt inte en avgörande faktor vid upptagande av lån, vilket gör att skatteneutralitet föreligger för koncernen. Då reglerna inte har införts i något land är det svårt jämföra med de andra regler samt att få en fullständig bild av vad nackdelar reglerna skulle innebära.

Uppsatsen visar på att det inte är några problem att utforma metoder som effektivt förhindrar skatteplanering med koncerninterna lån. Mer problematiskt har det däremot visat sig för länder att utforma regler som är förenliga med EU-rätten och som värnar om ett attraktivt företagsklimat. Sverige behöver idag ett system som har en bättre balans mellan att tillvarata intresset av ett sunt företagsklimat och som samtidigt skyddar den svenska skattebasen. I uppsatsen presenteras en rad för- och nackdelar för olika metoder och någon självklar metod att ersätta de svenska reglerna finns inte. Det alternativ som är mest intressant för Sverige att granska vid utvecklingen av nuvarande regler är Lodins förslag om ett skattereduktionssystem.

Master Thesis in Commercial and Tax Law

Title: Deduction limitations on interests- An analysis of the current interest deduction limitations rules and alternative approaches
Author: Johan Nydahl
Tutor: Roger Persson-Österman
Date: 2013-05-13
Subject terms: Interest deduction limitation rules, 24th chapter of the Swedish income tax law, thin capitalization, tax credit method

Abstract

Interest deduction limitation rules have an important function as the regulations prevent the Swedish tax base to decrease. However, the restrictions must not be at the expense of the business environment. Interest deduction limitation rules that do not work in a satisfactory manner are likely to make Sweden a less favourable country to establish in.

The first Swedish rules which were aimed to restrict interest deduction threaded into force in 2009. The rules were applicable to intercompany loans related to acquisitions of part ownership rights and the aim was to reduce tax avoidance through corporate group-loans. The rules proved to be ineffective since the avoidance continued and the Swedish rules could not tackle the problem. The rules were revised and in 2013 Sweden implemented new restrictions regarding interest deduction rules that were applicable to corporate group-loans, regardless of what the loan would be used for. The new rules were strongly criticized by several consultive bodies for being unpredictable for the liable of taxation. The rules have also been criticized by the European Court of Justice for breaches EU law. A future modification of the existing interest deduction limitation rules is therefore highly likely.

The present thesis presents two alternative approaches to the Swedish interest deduction limitation rules, thin capitalization rules and the tax credit method, which is a new proposal by Sven-Olof Lodin. Sweden should wait to introduce thin capitalization rules since the rules in several member states have been criticized for not being compatible with EU law. Furthermore, it is stated in the thesis that thin capitalization rules will not remove the incentive for tax planning. This is because companies can easily customize loan to not exceed the ratio of the relationship

between equity and internal debt, which governs whether a company is thin capitalized or not. The advantage of the thin capitalization rules is that they could possibly increase the predictability of the rules and that the rules can be quite legally secure. Another advantage is that thin capitalization rules could contribute to an international harmonization of tax rules regarding corporate group-loans, since it is a common practice in other member states. Although, the benefits do not weigh up for the disadvantages and Sweden is therefore recommended to wait to implement the thin capitalization rules.

The proposal from Lodin to introduce a tax credit system is something that Sweden is recommended examining. The advantage of the system is that it is the most effective, out of the three methods, since the system removes the incentive to tax planning. Since the rules is not a deduction method but instead a reduction method, the lending company's corporation tax is not an essential factor in raising loans. This creates tax neutrality for the corporate group. Since the rules have not been introduced in any member states, it is difficult to compare the rules with other rules as well as to get a full picture of what disadvantages such rules could result in.

The thesis shows that the problem is not to develop rules that effectively prevent tax avoidance with corporate group-loans. More problematic is it for countries to develop rules that are compatible with EU law and protects an attractive business environment. Sweden is in need of a system that has a better balance between protecting the interest of an attractive business environment and at the same time protects the Swedish tax base. The thesis presents a set of advantages and disadvantages focused on different methods and it does not exist an obvious method to replace the current Swedish rules. Although, the final recommendation of the thesis is to examine Lodins methods of preventing tax avoidance more closely.

Förkortningslista

CFC	Controlled Foreign Company
Dnr.	Diarienummer
EBIT	Earnings before interests and taxes
EES	Europeiska ekonomiska samarbetsområdet
IL	Inkomstskattelag (1999:1229)
Not.	Notismål från Regeringsrätten
OECD	Organisation for Economic Co-operation and development
Prop.	Proposition
Ref.	Referat
SKV	Skatteverket
SN	Skattenytt

Innehåll

Sammanfattning	i
Abstract.....	iii
Förkortningslista	v
1. Inledning.....	8
1.1 Bakgrund	8
1.2 Syfte.....	9
1.3 Metod och material	10
1.4 Avgränsningar	12
1.5 Disposition	13
2. Anledning till varför ränteavdragsbegränsningar finns	14
2.1 Inledning.....	14
2.2 Exempel på skatteplanering med hjälp av koncerninterna lån	14
3. De nuvarande reglerna om ränteavdragsbegränsningar... 17	17
3.2 Företag i intressegemenskap	17
3.3 Huvudreglerna	19
3.4 Tioprocentsregeln	20
3.4.1 Komplettering till tioprocentsregeln	21
3.5 Den s.k. ventilen	22
3.6 Reflektion.....	23
4. Alternativa regler	26
4.1 Inledning	26
4.2 Allmänt om underkapitaliseringsregler	26
4.3 Hur underkapitaliseringsreglerna fungerar	27
4.4 Räntebegränsningsreglers förenlighet med EU-rätten	29
4.5 Reflektion.....	32
5. Olika länders regler för att begränsa ränteavdrag	34
5.1 Inledning	34
5.2 Fransk rätt.....	34
5.3 Tysk rätt.....	35
5.4 Brittisk rätt.....	36
5.5 Dansk rätt	38
5.6 Reflektion.....	39
6 Skattereduktion- ett förslag från Sven-Olof Lodin	41
6.1 Inledning	41
6.2 Skattereduktionsförslag enligt Lodin.....	41
6.3 Tänkbara effekter av Lodins förslag	42
6.4 Förslagets förenlighet med EU-rätten.....	43
6.5 Exempel på hur skattereduktion tillämpas i praktiken	45
6.6 Reflektion.....	47
7. Jämförelse mellan olika regler gällande ränteavdragsbegränsningar	48
7.1 Inledning	48

7.2 Tillämpning av reglerna i praktiken	48
7.3 Exempel enligt avdragsmetoden	50
7.3.1 Scenario 1	50
7.3.2 Scenario 2	50
7.3.3 Reflektion	51
7.4 Exempel enligt underkapitaliseringsregler	51
7.4.1 Scenario 1	52
7.4.2 Scenario 2	52
7.4.3 Reflektion	52
7.5 Exempel enligt skattereduktionsmetoden	54
7.5.1 Scenario 1	54
7.5.2 Scenario 2	54
7.5.3 Reflektion	54
8. Diskussion kring de olika metoderna	56
9 Slutsats	58
Käll- och litteraturförteckning	60

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Skatteplanering i form av räntebetalningar till företag inom koncerner har länge varit ett effektivt sätt för företag att minska beskattning i länder med höga skattesatser såsom Sverige. Förfaranden att minska sin skatt genom räntebetalningar har blivit uppmärksammat och kritiserats i media på senare tid.¹ Reglerna som finns idag har sitt ursprung i de första ränteavdragsbegränsningsreglerna som trädde i kraft den 1 januari 2009.² Dessa regler avsåg vissa skuldförhållanden inom en intressegemenskap och de uppkom efter att Skatteverket inkommit med en hemställan till Finansdepartementet. Reglernas syfte var att skydda den svenska skattebasen från skattebortfall och förhindra att företag upprättade skatteplanering genom att utnyttja reglerna om ränteavdrag.³ Emellertid visade det sig dock att dessa regler var otillräckliga då företag i stor utsträckning lyckades undgå bolagsbeskattning i Sverige. Finansdepartementet framlade därmed ett nytt förslag, efter hemställan av Skatteverket, med ändring av reglerna om ränteavdrag.⁴ Finansdepartementets förslag fick vissa ändringar och trädde sedermera i kraft 1 januari 2013.⁵ De skärpta reglerna gällande ränteavdragsbegränsningar motiverades även med att de skulle bidra till att finansiera sänkningen av den svenska bolagsskatten för att på så vis förstärka de offentliga finanserna.⁶ Sänkningen av bolagsskatten skulle göra Sverige mer konkurrenskraftigt för inhemska såväl som utländska företagsetableringar.⁷

De nya reglerna som trädde i kraft i januari 2013 innebar att ränteutgifter avseende alla koncerninterna lån inom en intressegemenskap oberoende av vad lånet avser omfattas.⁸ De tidigare reglerna omfattade endast interna lån som var hänförliga till interna förvärv av delägarätter.⁹ Ytterligare modifieringar som gjordes gällde undantagsreglerna, tioprocentsregeln och den s.k. ventilen.¹⁰ Den första undantagsregeln, tioprocentsregeln, fick egentligen inte lagtexten ändrad, däremot fick regeln utvidgad tillämpning då alla

¹ <http://www.svt.se/nyheter/sverige/caremas-skatteplanering-ger-100-miljoner>

² Prop. 2012/13:1 s. 214.

³ Skatteverkets promemoria, bilaga till dnr 131-348803-08/113, s. 4 och 5 och Prop. 2012/13:1 s. 272.

⁴ Prop. 2012/13:1 s. 214.

⁵ Prop. 2012/13:1 s. 272.

⁶ Prop. 2012/13:1 s. 272.

⁷ Prop. 2012/13:1 s. 236.

⁸ Prop. 2012/13:1 s. 255.

⁹ Prop. 2012/13:1 s. 255.

¹⁰ 24 kap 10d § Inkomstskattelag (1999:1229), och 24 kap 10e § IL för ventilen. Lag om inkomstskatt (1999:1229).

koncerninterna lån omfattas av regeln.¹¹ Den andra undantagsregeln, den s.k. ventilen, innebär en möjlighet för företag att göra ränteavdrag om det går att visa att både förvärvet och den aktuella skulden som ligger till grund för förvärvet är *huvudsakligen affärsmässigt motiverat*.¹² Vidare har möjlighet till avdrag försvunnit i och med de nya reglerna om räntemottagaren är hemmahörande i lågskatteländer utanför EES¹³, även om lånen är upptagna av affärsmässiga skäl.¹⁴

Under de nya reglernas utveckling yttrade sig flera remissinstanser kritiska mot förslaget och ansåg att reglerna var oförutsebara och rättsosäkra.¹⁵ Starkast kritik riktades mot att Skatteverket kan neka avdrag om skuldförhållandet inom en intressegemenskap till övervägande del har uppkommit för att åtnjuta en väsentlig skatteförmån.¹⁶

I och med den kritik som framförts gällande ränteavdragsbegränsningar och den betydelse reglerna har för det svenska företagsklimatet kommer troligtvis en fortsatt utveckling inom området. Skatteplanering med koncerninterna lån är ett internationellt problem och tillvägagångssätten att förhindra skatteplanering med hjälp av ränteupplägg inom koncerner ser olika ut inom EU:s medlemsländer. Vad som blir nästa steg i utvecklingen för Sveriges del är svårt att förutse. I denna uppsats presenteras olika metoders för- och nackdelar med respektive metod för att på så vis ge vägledning åt vilken riktning utvecklingen bör gå.

1.2 Syfte

Syftet med uppsatsen är att presentera olika metoder för att angripa och förhindra skatteplanering med koncerninterna upplåningar samt presentera deras för- och nackdelar.

Uppsatsen undersöker och besvarar följande frågeställningar:

- *Finns det andra metoder för att lösa problematiken med ränteavdrag framför de nuvarande svenska reglerna?*
- *Vilka för- och nackdelar finns det med de olika metoderna?*

¹¹ 24 kap 10 § IL och Prop. 2012/13:1 s. 254.

¹² 24 kap 10e § IL och Prop. 2012/13:1 s. 256.

¹³ Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

¹⁴ Prop. 2012/13:1 s. 237.

¹⁵ 24 kap. 10 e § IL och Prop. 2012/13:1 s. 231.

¹⁶ Prop. 2012/13:1 s. 231-231.

1.3 Metod och material

För att utreda och besvara syftet med uppsatsen används två olika metoder. I större delen av uppsatsen, kapitel två till kapitel sex, tillämpas en rättsdogmatisk metod. Med detta menas att olika rättskällor tolkas och systematiseras för att på så vis ge en korrekt beskrivning av det aktuella rättsområdet.¹⁷ Valet av rättsdogmatisk metod innebär att så väl deskriptiva som normativa delar förekommer. Rättsdogmatisk metod kan därför inte beskrivas som varken deskriptiv eller normativ utan som deskriptivnormativ metod.¹⁸ Anledningen till att uppsatsen inleds med en rättsdogmatisk metod är att läsaren ska få en god bakgrund till regelverken kring respektive metod som finns för att reglera skatteundandragande med hjälp av koncerninterna lån. Kapitel tre till sex avslutas med en reflektion där författaren sammanfattar och ger sin egen bild på det som beskrivits i kapitlet. Genom att avsluta med en reflektion hoppas författaren ge en tydlig och sammanhängande analys kring det som beskrivits i respektive kapitel.

Efter den rättsdogmatiska metoden används en komparativ metod i kapitel sju, där de olika metoderna för att förhindra skatteundandragande med koncerninterna lån jämförs med varandra. Den komparativa rättsmetoden har valts då en jämförelse ska göras utav olika ränteavdragsbegränsningsregler med syfte att ta reda på deras för- och nackdelar enligt uppsatsens syfte.

Inom den svenska normgivningen finns det en allmänt vedertagen hierarki mellan olika rättskällor såsom lagtext, förarbeten, rättspraxis och doktrin.¹⁹ Inom skatteområdet finns det en mer specifik hieratisk ordning; grundlagsstiftningen, riksdagens lagstiftning, regeringens förordningar, Skatteverkets föreskrifter och Skatteverkets allmänna råd.²⁰ För att få en fullständig bild av hur ett rättsområde ska tillämpas är samtliga rättskällor av värde.

Vid granskning av de svenska ränteavdragsbegränsningsreglerna är det inkomstslattelagen²¹ som främst behandlas. För att ge en korrekt bild av ett rättsområde är det sällan tillräckligt

¹⁷ Peczenik, Aleksander, Svensk Juristtidning 2005, s 249.

¹⁸ Peczenik, Aleksander, SvJT, s 250.

¹⁹ Sandgren, Claes, *Rättsvetenskap för uppsatsförfattare – ämne, material, metod och argumentation*, Uppl. 2, Nordstedts juridik, Stockholm, 2007, sid. 36-37.

²⁰ Skatteverkets handledning, SKV 399-1 utgåva 1, Handledning för beskattning av inkomst vid 2012 års taxering, s. 26.

²¹ Inkomstskattelag (1999:1229).

med att bara studera lagtext. När en lag studeras förekommer det ofta tolkningsfrågor för att ta reda på lagens syfte. I denna uppsats används främst en objektiv tolkningsmetod. Det innebär att lagtexten tolkas strikt och efter dess ordalydelse.²² När inte det är tillräckligt för att få en klar bild av rättsområdet används en subjektiv tolkningsmetod, vilket innebär att lagen tolkas i enlighet med syftet som framställs i förarbetena.²³ Vid fall då lagtexten inte ger en tillfredställande bild av hur rättsområdet ska tillämpas används en subjektiv lagtolkningsmetod och då granskas syftet som framställs i förarbeten.²⁴ Vid situationer då lagtext och förarbete klart strider mot varandra ges den rättskälla med högst dignitet företräde.²⁵

Svensk såväl som utländsk rätt studeras utifrån ett EU-rättsligt perspektiv. När nationell rätt studeras är det främst reglernas förenlighet med EU-rättens princip om etableringsfrihet²⁶ som studeras. De länders ränteavdragsbegränsningsregler som undersöks i denna uppsats är samtliga medlemmar i EU. EU-rätten står över nationell rätt och måste efterföljas även om reglerna strider mot varandra.²⁷ I och med utredning om nationell rättsförenlighet med EU-rätten har författaren använt sig av EU-fördraget, rättsfall från EU-domstolen samt internationellt material så som OECD:s modellavtal.²⁸

För att läsaren ska få en bild av hur olika länders ränteavdragsbegränsningsregler ser ut har författaren valt ut Storbritannien, Tyskland, Danmark och Frankrikes regler. Detta då ländernas regler skiljer sig åt och för att det sker mycket handel mellan dessa länder och Sverige. Tanken med presentationen av ländernas regler är inte att ge en uttömmande bild av respektive lands regler utan det är att skapa en bild av hur olika regler kan se ut samt använda olika reglernas utformning som underlag för diskussion i slutet av uppsatsen.

²² Skatteverkets handledning, SKV 399-1 utgåva 1, Handledning för beskattning av inkomst vid 2012 års taxering, s. 30.

²³ Skatteverkets handledning, SKV 399-1 utgåva 1, Handledning för beskattning av inkomst vid 2012 års taxering, s. 30.

²⁴ Skatteverkets handledning, SKV 399-1 utgåva 1, Handledning för beskattning av inkomst vid 2012 års taxering, s. 26.

²⁵ Skatteverkets handledning, SKV 399-1 utgåva 1, Handledning för beskattning av inkomst vid 2012 års taxering, s. 30-31.

²⁶ Konsoliderad version av fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt, artikel 49.

²⁷ Skatteverkets handledning, SKV 399-1 utgåva 1, Handledning för beskattning av inkomst vid 2012 års taxering, s. 26. Se även EU-praxis, C-26/62 Van Gend & Loos, C-6/64 Costa v. ENEL.

²⁸ OECD:s modellavtal och kommentarer från juli 2010 – konsoliderad version och Konsoliderad version av fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt.

I och med att de nya reglerna kring ränteavdragsbegränsningarna infördes i januari 2013 finns det begränsat med doktrin på området. Dock kan äldre litteratur ge vägledning för hur de nya reglerna ska användas. De artiklarna som studerats har valts främst då de beskriver hur reglerna tillämpas i praktiken eller beskriver vad som fungerar mindre bra eller dåligt med reglerna. De studerade artiklarna ger även ytterligare perspektiv på hur reglerna kan tolkas vilket även det ger underlag till diskussionsdelen. Vid tillämpning av artiklar skrivna av verksamma skattejurister har författaren varit mer källkritisk än vid användandet av övriga källor. Orsaken till detta är att verksamma jurister ibland kan inta en mer näringslivsvänlig position. Emellertid ser författaren det som givande inför diskussionen då problematiken därmed blir belyst från olika perspektiv.

1.4 Avgränsningar

För att göra en djupgående analys utav olika avdragsbegränsningsregler har avgränsning gjorts till tre metoder för att angripa problematiken med skatteplanering varit nödvändigt. De tre metoderna som uppsatsen fokuserat på är de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna, underkapitaliseringsregler och Sven-Olof Lodins förslag om skattereduktionsregler. Andra alternativ som t.ex. begränsningar till koncerners ränteutgifter i förhållande till EBITDA²⁹ studeras inte närmare än att de nämns vid förklarande av andra länders metoder. De ges inte närmare behandling på grund av författarens egen analys av vad som kan tänkas mest intressant för Sverige att införa. För att beskriva svensk rätt är inkomstskattelagen den lag som behandlas i uppsatsen. Annan lagtext i svensk rätt för att förhindra skatteplanering såsom skatteflyktlagen³⁰ behandlas inte.

Då uppsatsen har skatterätt som huvud fokus behandlas varken associationsrättsliga- eller redovisningsfrågor. Den typen av frågor skulle kunna bidra till att ge en komplett bild av hur lånefinansiering kan gå till inom koncerner, men på grund av uppsatsens fördjupningsområde har de exkluderats.

²⁹ Earnings before interests and taxes.

³⁰ Lag (1995:575) mot skatteflykt.

1.5 Disposition

I det andra kapitlet inleds uppsatsen med att ge en bakgrund till ränteavdragsbegränsningarna ur ett svenskt perspektiv. Tanken är att läsaren ska få en förståelse till varför reglerna finns och vad reglerna är tänkta att reglera. I kapitel tre beskrivs svensk gällande rätt. De svenska reglerna presenteras utifrån hur reglerna är tänkta att tillämpas utifrån lagen och förarbetet. I kapitel fyra presenteras underkapitaliseringsreglerna som ett första alternativ till de svenska ränteavdragsbegränsningarna. Då underkapitaliseringsregler skiljer sig åt presenteras reglerna generellt. Reglerna behandlas även ur ett EU-perspektiv. I kapitel fem presenteras olika länders regler för att angripa problematiken kring skatteundandragande med hjälp av ränteupplägg. Tanken med presentationen av reglerna är att visa hur olika länders regler ser ut. I kapitel sex presenteras ett nytt förslag gällande ränteavdragsbegränsningar från Sven-Olof Lodin. Förslaget presenteras nästan uteslutande utifrån Lodins artikel då det är begränsat med annan information kring förslaget. Därefter diskuteras metodens förenlighet med EU-rätten. Sjunde kapitlet består av flera exempel där metoderna tillämpas med hjälp av räkneexempel för att presentera de skillnader och likheter metoderna har vid praktisk tillämpning. I åttonde kapitlet, som är uppsatsens diskussion, ställs metoderna mot varandra i en för att belysa metodernas för- och nackdelar. Avslutningsvis, i kapitel nio, följer en slutsats av vad uppsatsen har behandlat och där syftet med uppsatsen besvaras.

2. Anledning till varför ränteavdragsbegränsningar finns

2.1 Inledning

Fram till 2009 då de första reglerna om ränteavdragsbegränsningarna infördes var huvudregeln i svensk rätt gällande ränteavdrag att utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster skulle dras av som en kostnad.³¹ Då samtliga ränteutgifter var avdragsgilla och inga begränsningar i avdragsrätten fanns blev påföljden att Sverige hade obegränsad möjlighet till avdragsrätt av ränteutgifter.³² Det generösa skattesystemet urholkade den svenska skattebasen vilket medförde att Skatteverket kom med ett förslag om ränteavdragsbegränsningar.³³

Det första förslaget om ränteavdragsbegränsningar antogs 2009.³⁴ Systemet visade sig dock vara för lätt att kringgå och Skatteverkets försök att angripa förfarandena genom att åberopa skatteflyttslagen³⁵ visade sig i rättspraxis inte fungera.³⁶ Utvecklingen gick därmed till att det infördes nya regler 1 januari 2013 med syfte att förhindra skatteundandragande.³⁷

2.2 Exempel på skatteplanering med hjälp av koncerninterna lån

Ränteavdragsbegränsningsreglerna syftar till att förhindra att företag gör ränteavdrag i Sverige och att ränteintäkten tas upp i ett land med låg eller ingen beskattning alls.³⁸ För att tydliggöra förfarandet följer nedan ett typexempel från Skatteverket:³⁹

En koncern med moderbolaget U, etablerat utanför Sverige har direkt eller indirekt ägande i svenskt rörelsedrivande bolag, S. Koncernen strävar efter att betala så lite skatt som möjligt på vinsten i det svenska bolaget. Detta uppnås genom att överföra en del av resultatet från bolag S till ett annat koncernföretag, A, som är hemmahörande i ett annat land med låg bolagsbeskattning och som driver verksamheten där. Upplägget måste

³¹ 16 kap. 1 § IL.

³² SKV:s promemoria, Förslag om begränsningar i avdragsrätten m.m. på vissa skulder, dnr 131-348803-08/113, s. 15.

³³ SKV:s promemoria, Förslag om begränsningar i avdragsrätten m.m. på vissa skulder, dnr 131-348803-08/113, s. 9.

³⁴ SKV:s promemoria, Förslag om begränsningar i avdragsrätten m.m. på vissa skulder, dnr 131-348803-08/113, s. 5.

³⁵ Lag (1995:575) mot skatteflykt.

³⁶ RÅ 2001 ref. 74.

³⁷ Finansdepartementets promemoria, Effektivare ränteavdragsbegränsningar, mars 2012, s. 2.

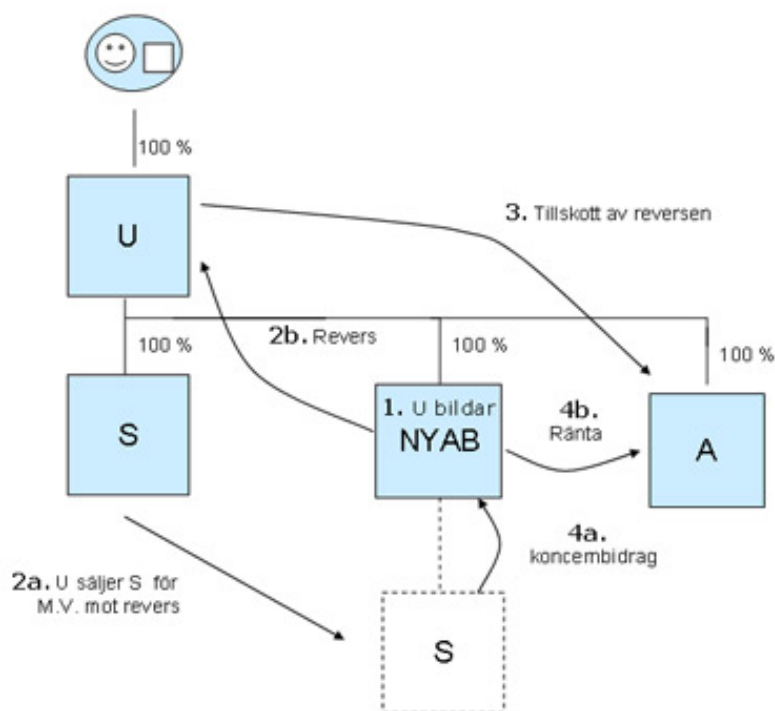
³⁸ Skatteverkets promemoria 2008-06-23 och dnr 131-348803-08/113, s. 16-18

³⁹ Skatteverkets promemoria 2008-06-23 och dnr 131-348803-08/113, s. 16-18.

konstrueras på detta sätt då koncernbidrag inte kan lämnas med avdragsrätt enligt 35 kap. IL⁴⁰ om mottagaren inte beskattas för bidraget i Sverige. Resultatet i det svenska bolaget S kan inte heller reduceras genom att tillgångar överförs eller tjänster utförs till underpris till koncernföretaget A då resultatet kan korrigeras enligt korrigeringsregeln.⁴¹ Då koncernbidrag eller felaktig prissättning inte kan användas för att reducera resultatet i S till förmån för A används följande transaktioner:

- U bildar ett nytt svenskt AB, NYAB
- U överlåter S till NYAB för S:s marknadsvärde. Som ersättning erhåller U en revers från NYAB. Räntan på reversen och övriga villkor är marknadsmässiga.
- U lämnar reversen som kapitaltillskott till A.
- Räntebetalningen från NYAB till A finansieras med avdragsgilla koncernbidrag från S till NYAB.

Punkterna ovan beskrivs i figuren nedan.

⁴⁰ Inkomstskattelag (1999:1229)

⁴¹ 14 kap. 19 § IL.

Ovan beskrivna förfarande får sammanfattande effekten av att koncernen får minskat skattemässigt resultat i S och NYAB kan dra av räntekostnaderna som de har från lånet till bolag A. Bolag A är vanligtvis etablerat i ett land med låg eller ingen bolagsskatt alls. Genom att bolag S som är etablerat i Sverige och betalar således väldigt lite skatt i Sverige får följden att den svenska skattebasen urholkas.⁴²

Samma skattemässiga effekt kan uppfyllas om S och NYAB fusioneras istället för att S ger koncernbidrag till NYAB. Det som uppstår då är att både skulden och rörelsen ligger kvar i samma bolag. En förutsättning för att förfarandet ska kunna genomföras är att CFC-reglerna⁴³ inte blir tillämpliga i landet där U är etablerat eller att beskattningen i landet där A är etablerat är för högt.⁴⁴

⁴² Prop. 2008/09:65, s. 34.

⁴³ 39a kap. IL och Controlled Foreign Company.

⁴⁴ Prop. 2008/09:65, s. 35.

3. De nuvarande reglerna om ränteavdragsbegränsningar

3.1 Inledning

I samband med att de första reglerna om ränteavdragsbegränsningar infördes 2009 gav regeringen Skatteverket i uppdrag att fortsätta utredningen huruvida ränteavdragsbegränsningar effektivt kan skydda den svenska skattebasen.⁴⁵ Det antogs att reglerna inte var optimalt utformade och att fortsatt revidering torde komma att bli aktuellt. I Skatteverkets promemoria framgick det att koncernintern skuldsättning fortfarande användes omfattande vid såväl interna som externa förvärv av dotterbolag i syfte att undgå skatt.⁴⁶

Reglerna som infördes 2009 gav viss effekt men inom vissa områden uppkom det flera oönskade effekter, däribland vid tillämpning utav tioprocentregeln.⁴⁷ Den oönskade effekten vid tillämpning av tioprocentregeln var främst att koncerner på ett för enkelt sätt skatteplanerar genom att välja ett ränteupplägg där den koncerninterna räntan är tio procent.⁴⁸ Detta får dubbel negativ effekt för Sverige då det svenska bolaget reducerar sin skatt i Sverige och den erhållna större resursen som bolaget får betalas ut till det lågbeskattade landet.⁴⁹

3.2 Företag i intressegemenskap

För att reglerna om ränteavdragsbegränsningar ska blir tillämpliga krävs det att företag är i intressegemenskap med varandra. I 24 kap. 10 a § IL stadgas det att företag anses vara i intressegemenskap med varandra om *”ett av företagen, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett väsentligt inflytande i det andra företaget, eller företagen står under i huvudsak gemensam ledning.”*⁵⁰

⁴⁵ SKV:s promemoria, Förslag om begränsningar i avdragsrätten m.m. på vissa skulder, dnr 131-348803-08/113, s. 3.

⁴⁶ SKV:s promemoria, Förslag om begränsningar i avdragsrätten m.m. på vissa skulder, dnr 131-348803-08/113, s. 7-8.

⁴⁷ SKV:s promemoria, Förslag om begränsningar i avdragsrätten m.m. på vissa skulder, dnr 131-348803-08/113, s. 9.

⁴⁸ SKV:s promemoria, Förslag om begränsningar i avdragsrätten m.m. på vissa skulder, dnr 131-348803-08/113, s. 15-16.

⁴⁹ SKV:s promemoria, Förslag om begränsningar i avdragsrätten m.m. på vissa skulder, dnr 131-348803-08/113, s. 17.

⁵⁰ 24 kap. 10 a § 1 st. IL.

I och med att de nya reglerna om ränteavdragsbegränsningar infördes har kravet sänkts för när företag ska anses vara i intressegemenskap med varandra. Med tidigare regler gällde *betydande* inflytande och i nuvarande regler är det tillräckligt med *väsentligt* inflytande.⁵¹ Enligt förarbetet avgörs inflytande genom ägarandel.⁵² För att en ägarandel ska anses ha väsentligt inflytande ska ett företag äga strax under 50 procent.⁵³ I praxis så har betydligt lägre ägarandel än 40 procent ansetts uppfylla kravet på *väsentligt inflytande*.⁵⁴

Enligt Skatteverket är gränsen för vad som anses vara *väsentligt inflytande* inte lika tydlig som ovanstående resonemang.⁵⁵ Skatteverket menar att en ägarandel på 40 procent och där över kan vara tillräckligt för att *väsentligt inflytande* ska anses uppfyllt. Även en ägarandel under 40 procent kan anses godkänt om övriga omständigheter förekommer som styrker att *väsentligt inflytande* föreligger.⁵⁶

Ytterligare förändring med de nya reglerna är att de är tillämpliga på alla skulder inom intressegemenskapen och inte bara lån som avser förvärv av delägarätter som tidigare regler avsåg.⁵⁷ Enligt propositionen finns det för- och nackdelar med att begränsningsregeln i 24 kap. 10 § b IL numera omfattar alla interna lån, oavsett vad lånet används till. Fördel med att regeln omfattar alla lån är att även externa förvärv av delägarätter numera omfattas, vilket medför att fler former av skatteplanering kan begränsas. Den största nackdelen med omfattningen av reglerna är att de kan komma att träffa fler situationer än vad som är nödvändigt. Emellertid görs bedömningen att fördelarna överväger nackdelarna för att uppnå syftet med reglerna. Vidare motiveras reglerna i förarbetet med att det i andra länder är betydligt svårare att göra avdrag för koncerninterna lån.⁵⁸

I 24 kap. 10 a §1 st. 2 p. IL råder det tvivelaktigheter om formuleringen av förutsättningen att företag ska stå under *i huvudsak gemensam ledning* för att begränsningsregeln ska bli

⁵¹ 24:10 b IL 2013 års regler och 24:10 b IL 2009 års regler.

⁵² Prop. 2012/13:1, s. 239.

⁵³ Prop. 2012/13:1, s. 239.

⁵⁴ Skatteverkets ställningstaganden, *Några frågor vid tillämpningen av ränteavdragsbegränsningsreglerna gällande väsentligt inflytande, undantaget från 10%-regeln och ventilen*, Dnr/målnr/löpnr: 131-117306-13/111, Se RÅ 2001 not. 1, RÅ 2004 not. 215 och RÅ 2006 ref. 67

⁵⁵ Skatteverkets ställningstagande 2013-02-25, *Några frågor vid tillämpningen av ränteavdragsbegränsningsreglerna gällande väsentligt inflytande, undantaget från 10%-regeln och ventilen*, dnr/målnr/löpnr: 131-117306-13/111, s. 10.

⁵⁶ Skatteverkets ställningstagande 2013-02-25, *Några frågor vid tillämpningen av ränteavdragsbegränsningsreglerna gällande väsentligt inflytande, undantaget från 10%-regeln och ventilen*, dnr/målnr/löpnr: 131-117306-13/111, s. 10

⁵⁷ 2009 års lydelse av 24:10 b IL och Prop. 2012/13:1, s. 239.

⁵⁸ Prop. 2012/13:1, s. 239.

tillämplig. Sveriges advokatsamfund har som remissinstans uttalat att lydelsen är oprecis och att det är olyckligt att använda sig utav ordvalen *i huvudsak gemensam ledning* då förutsebarheten av tillämpningen kommer att minska⁵⁹. Regeringen var dock av uppfattningen att de inte rådde några oklarheter då lydelsen använts i skattelagstiftningen en längre tid och att det förekommer på flera håll.⁶⁰ Uttrycket menades även vara en förutsättning för att reglerna inte ska vara för lätta att kringgå. I förarbetet till inkomstskattelagen har det fastslagits att det är det faktiska inflytandet och inte det formella förhållandet som är avgörande.⁶¹ I propositionen framgår vidare att lydelsen i ränteavdragsbegränsningarna *i huvudsak gemensam ledning* ska tolkas i varje enskilt fall, vilket det även gjorts i praxis.⁶²

I 24 kap 10 a § 2 st. IL lyder lagtexten "*Med företag avses i första stycket och i 10 b – 10 f §§ juridiska personer och svenska handelsbolag*".⁶³ Handelsbolag inkluderas vanligtvis inte i definitionen av juridisk person i skatterättsliga sammanhang, men har inkluderats för att minska risken för kringgående av reglerna.⁶⁴ Fysiska personer träffas inte av lagstiftningen då dessa inte anses kunna ingå i intressegemenskap, utan bara de direkt eller indirekt ägda underliggande bolagen.⁶⁵

I 24 kap. 10 a § 3 st. IL stadgas det följande: "*En andel i ett svenskt handelsbolag eller i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska behandlas som en delägar rätt vid tillämpningen av 10 c, 10 e och 10 f §§*". Det tredje stycket syftar till att andelar i handelsbolag och andelar ägda av handelsbolag ska infogas i systemet med skattefria utdelningar och kapitalvinster på näringsbetingade andelar.⁶⁶

3.3 Huvudreglerna

Den allmänna huvudregeln gällande ränteavdrag finns i 16 kap. 1 § IL och innebär att ränteutgifter ska dras av. Dock finns det undantag från denna huvudregel för företag inom

⁵⁹ Prop. 2012/13:1 s. 215.

⁶⁰ Prop. 2012/13:1 s. 238 och 20 kap. 23 § IL, 25 kap. 7 § IL, 25 a kap. 2 § IL och 39 a kap. 3 § IL.

⁶¹ Prop. 2012/13:1 s. 239-240.

⁶² Prop. 2012/13:1 s. 239, RÅ 2003 not. 138 och RÅ1983 not. 225.

⁶³ 24 kap. 10 a § 2 st. IL.

⁶⁴ 2 kap. 3 § IL.

⁶⁵ Prop. 2012/13:1 s. 215.

⁶⁶ Prop. 2012/13:1 s. 215.

en intressegemenskap.⁶⁷ I 24 kap 10 b och 10 c §§ IL finns huvudregeln som reglerar avdragsrätten för ränteutgifter i intressegemenskap. 24 kap 10 b § IL har följande lydelse:
”Ett företag som ingår i en intressegemenskap får inte – om inte annat följer av 10 d eller 10 e §§ - dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i intressegemenskapen.”

Den tidigare huvudregeln, före 2013 års lagändring, var så som nämnts ovan §§ endast tillämplig på koncerninterna lån som skulle användas till att finansiera interna förvärv av delägarrätter.⁶⁸ De nya reglerna får således ett betydligt större tillämpningsområde vilket enligt propositionen har både för- och nackdelar.⁶⁹ Nackdelen med den vida tillämpningen av reglerna är att koncerninterna lån som inte är upptagna för att kringgå skatt omfattas i större utsträckning. Fördelen att kringgåenden av skatten kan förhindras anses dock vara övervägande vilket motiverar den omfattande tillämpningen.⁷⁰ I förarbetet nämns även att avdragsförbudet vid back-to-back-lån endast är tillämpligt vid lån som avser förvärv av delägarrätter.⁷¹ Huvudregeln är ett generellt avdragsförbud som tillämpas om inte någon av kompletteringsreglerna blir tillämpliga vilka beskrivs nedan.

3.4 Tioprocentregeln

Den första undantagsregel utav de två kompletteringsreglerna är tioprocentregeln, vilken ger företag rätt till avdrag för ränteutgifter om inkomsten som motsvarar ränteutgiften skulle ha beskattats med minst tio procent. Det är var företaget inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till inkomsten är beläget som är avgörande. Regeln har följande lydelse i 24 kap. 10 d § IL:

”Ränteutgifter avseende sådana skulder som avses i 10 b § ska dras av om inkomsten som motsvarar ränteutgiften skulle ha beskattats med minst 10 procent enligt lagstiftningen i den stat där det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till inkomsten hör hemma, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten.

Vid bedömningen av beskattningsnivån ska ett hypotetiskt test utföras enligt förarbetet.⁷² Med detta menas att båda skattesubjekt som är hemmahörande i Sverige och skattesubjekt

⁶⁷ 24 kap. 10 a-f §§ IL.

⁶⁸ 2009 års lydelse av 24:10 b IL.

⁶⁹ Prop. 2012/13:1, s. 236.

⁷⁰ Prop. 2012/13:1, s. 236.

⁷¹ Prop. 2012/13:1, s. 236.

⁷² Prop. 2012/13:1 s. 216.

hemmahörande utomlands ska tas med i bedömningen av beskattningsnivån.⁷³ Skattesubjekt som är hemmahörande utomlands ska bedömas enligt det aktuella landets lagstiftning.⁷⁴

Skulle ränteinkomsten klassificeras som kapitalvinst eller utdelning på näringsbetingade andelar och därmed vara skattefri är undantagsregeln inte tillämplig.⁷⁵ Situationer som även faller utanför undantagsregeln är sådana när betalningen skatterettsligt behandlas som en nullitet då utländsk rätt klassificerar den som en företagsintern betalning.⁷⁶ Vidare kan det finnas utländska stater som har en lägre beskattningsnivå för ränteinkomster eller för andra inkomster som inte är hänförliga till verksamheten i den staten. Vid dessa situationer ska inkomsten som motsvarar ränteutgiften ligga till grund för beskattning.⁷⁷ Beskattningsnivån ska fastställas utifrån den lägre skattesatsen, om det är den som ska tillämpas på den aktuella inkomsten.⁷⁸ Det viktiga är att inkomsten som motsvarar ränteutgiften skulle ha beskattats med minst 10 procent om det var den enda inkomsten som bolaget hade. Sammanfattningsvis så innebär det hypotetiska testet att hänsyn endast ska tas till den inkomst som motsvarar den aktuella ränteutgiften. Det som inte ska tas med i testet är överskott eller underskott som vanligtvis är hänförligt till drift eller till avdragsgilla utgifter hos det mottagande företaget.⁷⁹

3.4.1 Komplettering till tioprocentregeln

I de nya ränteavdragsbegränsningarna infördes en kompletterande regel till tioprocentregeln som enligt förarbetet är tänkt att reglera situationer i likhet med tioprocentregeln men ska bland annat även träffa livförsäkringar och pensionsstiftelser som är skattskyldiga till avkastningsskatt eller beskattas på likartat sätt.⁸⁰ Följande definieras i 24 kap 10 d 2 st § II:

”Ränteutgifter avseende sådana skulder som avses i 10 b § ska också dras av om

1. det företag i intressegemenskapen som faktiskt har rätt till inkomsten som motsvarar ränteutgiften

⁷³ Prop. 2012/13:1 s. 216.

⁷⁴ Prop. 2012/13:1 s. 215-216.

⁷⁵ Prop. 2012/13:1 s. 215-216.

⁷⁶ Prop. 2012/13:1 s. 216.

⁷⁷ Prop. 2012/13:1 s. 216.

⁷⁸ Prop. 2012/13:1 s. 215-216.

⁷⁹ Prop. 2012/13:1 s. 217.

⁸⁰ Prop. 2012/13:1 s. 240.

antingen är ska skyldigt till avkastningsskatt enligt 2 § 1-3 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel eller, om det är ett utländskt företag som inte är skattskyldigt till avkastningsskatt, beskattas på ett likartat sätt och ska betala skatt som minst motsvarar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel, och

2. den ränta som under beskattningsåret har belöpt på skulden i genomsnitt inte överstiger 250 procent av den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före beskattningsåret.”

För att regeln ska tillämpas krävs det att både ränteutgiften och motsvarande ränteinkomst är hänförliga till den verksamhet som i Sverige beskattas med avkastningsskatt.⁸¹ Vidare förutsättningar för att regeln ska bli tillämplig är att räntan på skulden i genomsnitt inte överstiger 250 procent på den genomsnittliga statslåneräntan under föregående beskattningsår.⁸²

Trots att ovannämnda förutsättningar är uppfyllda får avdrag dock nekas om det huvudsakliga skälet för skuldens uppkommande är att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån.⁸³

3.5 Den s.k. ventilen

Den s.k. ventilen är ytterligare en kompletteringsregel som innebär möjlighet till avdrag om det skuldförhållande som ligger till grund för ränteutgiften är *huvudsakligen affärsmässigt motiverat*.⁸⁴ Regeln blir tillämplig om förutsättningarna till tioprocentsregeln eller kompletteringsregeln till tioprocentsregeln inte är uppfyllda⁸⁵. Av förarbetet framgår att regeln är en säkerhetsventil för vissa undantagsfall.⁸⁶ Vad som menas med affärsmässigt motiverande är att det ska ligga sunda företagsekonomiska överväganden till grund för skuldförhållandet.⁸⁷ Vid bedömning av vad som menas *huvudsakligen* har det i tidigare förarbeten fastslagits att med *huvudsakligen* avses cirka 75 procent.⁸⁸ Den s.k. ventilen är endast tillämplig på situationer då företag som är räntemottagare är etablerat i en stat inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat som har ett skatteavtal med

⁸¹ Prop. 2012/13:1 s. 333.

⁸² 24 kap. 10 d 2 st. 2 p II.

⁸³ 24 kap. 10 d 3 st. II.

⁸⁴ 24 kap. 10 e 1 st. II.

⁸⁵ 24 kap. 10 e 1 st. II.

⁸⁶ Prop. 2012/13:1 s. 217.

⁸⁷ Prop. 2012/13:1 s. 217.

⁸⁸ Prop. 2012/13:1 s. 217 och prop. 2008/09:65 s. 68 och prop. 2008/09:65 s. 87.

Sverige.⁸⁹

Begreppet *huvudsakligen affärsmässigt motiverat* har fått utstå stark kritik av flera remissinstanser.⁹⁰ Remissinstanserna menade att uttrycket är vagt och svårtolkat vid olika situationer för såväl Skatteverket, domstolar som för skattskyldiga.⁹¹ Vidare menade remissinstanserna att vägledning för hur begreppet ska tolkas kommer att fastställas från rättspraxis från domstolar, vilket tar lång tid och att det fram till dess kommer det råda osäkerhet.⁹²

Regeringen anser enligt förarbetet att förutsebara och lättillämpade regler är att föredra. Vidare menade regeringen att begreppet *affärsmässiga skäl* inte är nytt och att det har funnits i de gamla reglerna.⁹³ Genom att reglerna utvidgas till att bli tillämpliga på alla lån i en intressegemenskap blir uttrycket tillämpligt på fler situationer. Då den s.k. ventilen ska kunna vara tillämplig på alla koncerninterna lån krävs det att reglerna är formulerade så att de omfattar alla situationer.⁹⁴ Vidare menar regeringen att viss rättspraxis redan finns som kan användas som vägledning och att förutsebarheten kommer öka i takt med att fler rättspraxis tillkommer.⁹⁵

3.6 Reflektion

Genom att utvidga ränteavdragsbegränsningar till att omfatta alla interna lån från att som tidigare endast omfatta lån vid förvärv av delägaraktier mellan bolag i intressegemenskap har reglerna fått ett väldigt brett tillämpningsområde.⁹⁶ Behovet av att få mer allmänna regler har ansetts nödvändigt för att minska skatteplanering med hjälp av koncerninterna lån.⁹⁷ Enligt författarens uppfattning är de nya ränteavdragsbegränsningsreglerna mycket långtgående och med den vida tillämpningen blir det svårtolkat för den skattskyldiga att veta när räntekostnader är avdragsgilla. I författarens ögon är reglerna för allmänt formulerade, vilket kan vara ett uttryck för att lagstiftaren hade svårighet att utforma reglerna på annat vis för att uppnå samma effekt. Reglernas allmänna tillämpning är på

⁸⁹ Prop. 2012/13:1, s. 254 och 255.

⁹⁰ Prop. 2012/13:1, s. 255 och 256.

⁹¹ Prop. 2012/13:1, s. 255 och 256.

⁹² Prop. 2012/13:1, s. 256.

⁹³ Prop. 2012/13:1, s. 256.

⁹⁴ Prop. 2012/13:1, s. 257.

⁹⁵ Prop. 2012/13:1, s. 257.

⁹⁶ 24 kap. 10 § IL.

⁹⁷ Prop. 2012/13:1 s. 240.

bekostnad av den skattskyldige, då koncerninterna lån som är upptagna av affärsmässigt skäl nu omfattas i större utsträckning. Vidare är det sannolikt att reglerna kan komma att bli föremål för frågan om reglerna är förenliga med proportionalitetsprincipen, då reglerna tillämpas på fler situationer än nödvändigt.⁹⁸

Exempel på hur de nya ränteavdragsbegränsningsreglerna kan uppfattas som oklara för såväl rättstillämpare som skattskyldiga är begreppet *väsentligt* som måste uppfyllas gällande företags inflytande i det andra företaget. Tolkningen hur begreppet ska tillämpas skiljer sig nämligen åt vid granskning av rättspraxis och förarbete. Enligt författaren finns det för stort tolkningsutrymme för hur begreppet ska tolkas, vilket ökar rättsosäkerheten för området. Författaren tror att såväl domstolar som skattskyldiga skulle uppskatta om en exakt gräns fanns i lagrummet. Fall till fall bedömningar ska enligt författarens mening försöka undvikas om det är möjligt och om ett behov finns, vilket författaren anser att det gör i det här fallet.

Även kompletteringsreglerna har i författarens ögon flera oklarheter vad gäller reglernas tillämpning. Även här anser författaren att reglerna är utformande på ett sätt som kräver fall till fall tillämpning vilket gör reglerna mindre förutsebara. Viktigt att nämna är att fall till fall tillämpning inte behöver vara till den skattskyldiges nackdel, dock blir det mer svårtolkat. När man läser förarbetet till reglerna saknas en kritisk syn på fall till fall tillämpning, vilket kan tolkas som att lagstiftaren inte ser nackdelarna med det. Problemet med fall till fall tillämpning är att rättstillämpare inte alltid kommer ha en enhetlig uppfattning om hur olika situationer ska bedömas, vilket gör att bedömningarna skiljer sig åt.

Efter att ha läst förarbetet till hur den s.k. ventilen ska tillämpas och hur begreppet *huvudsakligen affärsmässigt motiverat* bör tolkas är det lätt att förstå kritiken från remissinstanserna.⁹⁹ Enligt författarens mening är det olyckligt att regeringen uttrycker att det är omöjligt att i lagstiftningsärendet redogöra för i vilka situationer avdrag får göras med tillämpning av den s.k. ventilen.¹⁰⁰ Anledningen är att reglerna måste tillämpas utifrån varje enskild situation. Vidare förklaras att förutsebarheten av reglerna kommer utvecklas i

⁹⁸ Praxis där regler inte ansetts proportionerliga enligt EU-domstolen är t.ex. C-105/07 *Lammers & Van Cleeff*.

⁹⁹ Prop. 2012/13:1 s. 256.

¹⁰⁰ Prop. 2012/13:1 s. 257.

takt med att fler rättsfall kommer inom området. I och med den begränsade vägledning som kan hämtas av förarbetet är det risk för att bedömningen från domstolens sida kommer att ske godtyckligt. Det är även anmärkningsvärt att lagstifta om regler som vid ikraftträdandet inte kan anse förutsebara, men att reglerna i takt med att praxis tillkommer så kommer förutsebarheten öka. Det är högst olyckligt för de företag som behöver vara ”försökskaniner” för att reglerna ska bli tydligare vid tillämplig. Då reglerna motiverades med att de är av stor vikt för att den svenska skattebasen inte ska urholkas är det begripligt att regeringen behövde ändra de gamla reglerna. Emellertid skedde det på skattskyldigas bekostnad. Att skatteplanering genom koncerninterna lån fått ökad medial uppmärksamhet tror författaren kan ha varit en bidragande orsak till att reglerna behövde ändras snabbare än vad som kanske hade varit bäst ur skattskyldigas perspektiv.

Sammanfattningsvis är intrycket efter att ha läst förarbetet och följt regeringens resonemang till hur reglerna ska tillämpas är att det tagits för stor hänsyn till att skydda den svenska skattebasen. Detta anser författaren olyckligt då reglerna spelar en central roll för ett välmående svenskt näringsliv. Önskvärt hade varit om det funnits en bättre balans mellan begränsning av skatteplanering och att skapa ett attraktivt företagsklimat för koncerner.

4. Alternativa regler

4.1 Inledning

Det gemensamma syftet med underkapitaliseringsregler är, precis som med de svenska reglerna om ränteavdragsbegränsningar, att skydda det inhemska beskattningsunderlaget för att skattebasen inte ska urholkas.¹⁰¹ Den internationella utvecklingen inom rättsområdet för att förhindra skatteplanering är att länder inför underkapitaliseringsregler.¹⁰² Detta är en anledning till varför Sverige bör göra en utförlig undersökning om huruvida underkapitaliseringsregler kan vara aktuellt för Sverige. Ytterligare anledning som talar för införande av underkapitaliseringsregler, utöver att vi potentiellt skulle få effektivare skatteregler, är att det bidrar till en mer harmoniserad internationell skatterätt.¹⁰³ Emellertid minskar behovet av underkapitaliseringsregler i och med att Sverige sänkt bolagsskatten under senare år.¹⁰⁴ En förutsättning för att underkapitalisering utav ett bolag ska vara skattemässigt förmånligt är att avdraget är högre än motsvarande skatt hos det mottagande bolaget. Det krävs inte många procents skillnad för att upplägget kring koncerninterna lån ska göra stor skillnad. Nedan beskrivs en allmän presentation av underkapitaliseringsregler och den problematik som är hänförlig till reglerna.

4.2 Allmänt om underkapitaliseringsregler

Det finns flera olika metoder för att begränsa ränteavdrag genom underkapitaliseringsregler. Anledningen till det är att länder har olika motiv då länders ekonomiska situationer skiljer sig åt.¹⁰⁵ Gemensamt för underkapitaliseringsreglerna är att de är utformade så att avdragsrätten för räntorna begränsas vid situationer då det bolag som betalar räntan har kapital som i relation till det lånande kapitalet är lågt, d.v.s. vid situationer då bolaget är underkapitaliserat. Reglerna kan exempelvis innebära att räntan på ett lån kan omklassificeras till utdelning i situationer då det lånade kapitalet är större i förhållande till det egna kapitalet. Vanligtvis är kvoten för förhållandet mellan eget kapital och de interna skulderna 1:3, men det finns undantag.¹⁰⁶

¹⁰¹ Gäverth, Leif, *Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor. En skatterättslig studie av olika metoder att ingripa mot internationell skatteplanering med under- respektive överkapitaliserade bolag*, Universitatis Upsaliensis, Uppsala, 1999, s. 54.

¹⁰² Gäverth, Leif, *Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor*, s. 55.

¹⁰³ Gäverth, *Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor* s. 69.

¹⁰⁴ Gäverth, s. *Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor* 69-70.

¹⁰⁵ Skatteverkets promemoria, dnr 131.348803-08/113, s. 46 och 47.

¹⁰⁶ Gerson, Anna, *Om ränteavdrag i EG-domstolens praxis*, s. 95 och Skatteverkets promemoria, dnr 131.348803-08/113, s. 46.

Ett bolag kan även anses vara underkapitaliserat genom att tillämpa armlängdsprincipen¹⁰⁷ på skuldförhållandet mellan bolagen. Armlängdsprincipens syfte är att korrigera företagets resultat om räntan på ett lån är lägre än vad den hade varit om samma ränta varit hänförlig till ett lån mellan två oberoende parter.¹⁰⁸ På så vis fastställs att lånet överensstämmer med marknadsmässiga villkor. Principen är tillämplig på företag som är i intressegemenskap med varandra. Företagen i intressegemenskapen ska dock behandlas som separata enheter. Artikel 9 kan tillämpas för att, som ovan beskrivits, omklassificera ett lån till att istället behandlas som tillskott av aktiekapital.¹⁰⁹

Armlängdsprincipens tillämplighet i Sverige har bland annat testats i målet *Mobil-Oil*.¹¹⁰ I målet anförde Skatteverket att ränteavdrag skulle nekas för ett lån mellan ett utländskt moderbolag och ett svenskt dotterbolag då dotterbolaget var underkapitaliserat.¹¹¹ Skatteverket grundade sitt resonemang på korrigeringsregeln¹¹² och menade att lånet skulle omklassificeras till aktieägartillskott, vilket inte är avdragsgillt.¹¹³ Högsta förvaltningsdomstolen (tidigare Regeringsrätten) fann att regeln inte var tillämplig vid situationer där frågan om underkapitalisering ska avgöras. Därmed ansåg Högsta förvaltningsdomstolen att det inte fanns grund att vägra dotterbolaget avdrag för räntebetalningen.¹¹⁴

4.3 Hur underkapitaliseringsreglerna fungerar

Med begreppet underkapitalisering, menas generellt att ett företag har begränsat eget kapital i förhållande till skulderna.¹¹⁵ Det finns flera skäl till varför multinationella koncerner väljer att företag inom koncernen ska vara underkapitaliserade. Det vanligaste skälet i skattehänseende är att lånefinansiera ett utländskt dotterbolag för att på så vis få möjligheten att debitera dotterbolaget avdragsgilla räntor istället för att ta hem vinsten genom utdelning.¹¹⁶ Därmed minskar dotterbolaget sitt beskattningsunderlag i

¹⁰⁷ OECDs modellavtal, Artikel 9.

¹⁰⁸ Artikel 9 punkt 2.

¹⁰⁹ OECD modellavtalet, artikel 9, p 3.

¹¹⁰ RÅ 1990 ref. 34.

¹¹¹ RÅ 1990 ref. 34.

¹¹² 14 kap. 19 § II.

¹¹³ RÅ 1990 ref. 34.

¹¹⁴ RÅ 1990 ref. 34.

¹¹⁵ Gäverth, Leif, *Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor*, s. 42.

¹¹⁶ Gäverth, Leif, *Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor*, s. 42-43.

hemviststaten. Upplägget är förmånligt för ägarna då ränteinkomster generellt beskattas förmånligare än utdelningsinkomster enligt skatteavtal.¹¹⁷ Reglerna om underkapitaliseringsregler och ränteavdrag handlar således om den skattemässiga skillnad som vanligtvis förekommer mellan räntor och vinstutdelning.¹¹⁸

Reglerna om underkapitaliseringsregler träffar bara internationella koncerner då en förutsättning för att skattefördelarna ska uppstå är att moder- och dotterbolaget är etablerade i två olika medlemsstater, annars stannar skatten endast inom en stat.¹¹⁹ Vid koncerninterna lån mellan bolag med olika hemviststater kan långgivaren bli föremål för källskatt för de ränteinkomster som uppkommer.¹²⁰ Källskatten kan dock i vissa situationer dras av mot den nationella skatten och bolaget undviker på så vis dubbelbeskattning. Vanligtvis är stater som saknar regler om källskatt och underkapitaliseringsregler de som är mest förmånliga att etablera ett underkapitaliserat dotterbolag i.¹²¹

Det finns flera tillvägagångssätt för moderbolag att finansiera det nystartade dotterbolaget. De vanligast förekommande tillvägagångssätten är genom att tillskjuta eget kapital eller genom upplåning eller en kombination utav båda.¹²² Finansieringsformen som moderbolaget använder sig av har betydelse för hur vinsten i dotterbolaget ska tas hem eller hur stora risker moderbolaget vill ta. Om moderbolaget finansierar verksamheten genom lån tas vinsterna från dotterbolaget hem genom räntebetalningar. Om finansiering sker genom tillskjutande av eget kapital är de grundläggande reglerna att inkomst från utdelningen blir bolagsbeskattad i den stat där dotterbolaget är etablerat.¹²³ Av den anledningen är lånefinansiering den mest fördelaktiga finansieringsformen för intressegemenskapen. Nackdelen med finansiering genom lån blir för hemviststaten där dotterbolaget är etablerat, då landet får mindre skatteintäkter när vinsten flyttas genom ränteutgifter.¹²⁴

¹¹⁷ Gäverth, Leif, *Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor*, s. 5-6.

¹¹⁸ Gerson, Anna, *Om ränteavdrag i EG-domstolens praxis*, s. 95.

¹¹⁹ Skatteverkets promemoria, dnr 131.348803-08/113, s. 46 och 47.

¹²⁰ Gerson, Anna, *Om ränteavdrag i EG-domstolens praxis*, s. 95.

¹²¹ Gäverth, Leif, *Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor*, s. 54.

¹²² Gäverth, Leif, *Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor*, s. 55.

¹²³ Gäverth, Leif, *Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor*, s. 56.

¹²⁴ Gäverth, Leif, *Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor*, s. 56.

Skatteverket har behandlat frågan huruvida underkapitaliseringsregler är ett alternativ för Sverige för att motverka ränteupplägg med syfte att kringgå skatt, dock utan att ta någon ställning då det ansågs ligga utanför den utsedda gruppens uppgift att göra ett sådant övervägande.¹²⁵ Däremot konstaterades det att underkapitaliseringsregler skulle begränsa fördelarna med att skatteplanera med koncerninterna lån. Ytterligare fördel är att det är en internationellt vedertagen metod.¹²⁶ För att få en klar bild av underkapitaliseringsreglernas negativa delar menade gruppen som utredde reglerna att det krävdes en omfattande analys.¹²⁷

4.4 Räntebegränsningsreglers förenlighet med EU-rätten

Den direkta beskattningens område är ett av de få områden som den enskilda medlemsstaten i EU fritt kan lagstifta om.¹²⁸ Till den direkta beskattningens område hör skatt som exempelvis utgår på inkomst, förmögenhet och realisationsvinst.¹²⁹ Den indirekta beskattningen såsom moms och punktskatter har till stor del harmoniserats vilket gör att reglerna till stor utsträckning följer EU:s princip om fri rörlighet på den inre marknaden.¹³⁰

En av de viktigaste grunderna med EU är att det ska finnas en väl fungerande inre marknad för såväl enskilda som för företag.¹³¹ Den grundläggande idén kan dock vara svår att uppfylla när medlemsstaterna lagstiftar om skattesystem som effektivt ska skydda deras skattebas. EU-domstolen har genom rättspraxis försökt hitta en balans där en avvägning mellan medlemsstaternas intressen och EU-rättsliga principer.¹³² Detta har främst skett genom att EU-domstolen har accepterat att medlemsstater i vissa situationer har hindrande regler för att minska skatteplanering.¹³³ Emellertid har EU-domstolen uttalat att en hindrande regel inte endast kan motiveras med hänvisning till skattebortfall eller att skyddet för medlemsstatens skattebas måste skyddas.¹³⁴ Lite motsägelsefullt är det dock att det är

¹²⁵ Skatteverkets promemoria, dnr 131.348803-08/113, s. 46 och 47.

¹²⁶ Skatteverkets promemoria, dnr 131.348803-08/113, s. 46 och 47.

¹²⁷ Skatteverkets promemoria, dnr 131.348803-08/113, s. 47.

¹²⁸ Dahlberg, Mattias, *Internationell beskattning*, Studentlitteratur, Lund, 2007, s. 223.

¹²⁹ Dahlberg, Mattias, *Ränta eller kapitalvinst*, Iustus förlag, Uppsala, s. 411.

¹³⁰ Dahlberg, Mattias, *Internationell beskattning*, s. 223.

¹³¹ Konsoliderad version av fördraget om Europeiska unionen, Europeiska unionens officiella tidning, C 83/13, 2010.

¹³² Ståhl, Kristina, Persson-Österman, Roger, Hilling, Maria. och Öberg, Jesper. *EU-skatterätt*. Uppl. 3, Iustus förlag, Uppsala, 2011, s. 160.

¹³³ Ståhl, Persson Österman, Hilling, Öberg, *EU-skatterätt*, s. 160.

¹³⁴ C-446/03 Marks & Spencer plc. v David Halsey (Her Majesty's Inspector of Taxes).

just sådana grunder som har godtagits som rättfärdigandegrund.¹³⁵ Nedan beskrivs två rättsfall från EU-domstolen där domstolen har granskat underkapitaliseringsreglernas förenlighet med EU-rätten.

Lankhorst-Hohorst

Det aktuella rättsfallet handlar om huruvida Tysklands tidigare underkapitaliseringsregler var förenliga med EU-rätten i vilket etableringsfriheten var den princip som prövades främst. Omständigheterna i rättsfallet var att *Lankhorst-Hohorst GmbH* som var ett tyskt helägt dotterbolag till ett nederländskt moderbolag hade mottagit ett lån med en låg ränta. Tyska skattemyndigheten omklassificerade räntebetalningarna till moderbolaget som förtäckt vinstutdelning på grund av *Lankhorst-Hohorsts* underkapitalisering.¹³⁶ Vid omklassificering till vinstutdelningen sker beskattning med 30 procent.¹³⁷ Förutsättning för att omklassificering ska kunna vara möjligt är om räntan, vilken beräknades som en procentandel av det lånade kapitalet, någon gång under året har överstigit ett belopp om tre gånger den andel som bolaget har i eget kapital, alltså förhållandet 1:3 mellan skulder och eget kapital.¹³⁸ Undantag är om företaget kan påvisa att lånet kan upptas med samma villkor från oberoende part eller att lånet inte avser att finansiera normala banktransaktioner.¹³⁹

Det tyska bolaget *Lankhorst-Hohorst* anförde att lånet upptogs av moderbolaget i Nederländerna med anledning av att de behövde ekonomisk hjälp för att betala räntebetalningar till ett kreditinstitut.¹⁴⁰ I och med lånet från moderbolaget kunde *Lankhorst-Hohorst* betala av lånet från kreditinstitutet och därmed få lägre räntekostnader.¹⁴¹ Den tyska skattemyndigheten menade att räntebetalningen som det tyska bolaget hade till det nederländska moderbolaget skulle omklassificeras till förtäckt vinstutdelning.¹⁴² I tysk domstol hade det fastställts att lånet med aktuella räntevillkor inte hade kunnat upptas av oberoende part då bolaget hade för stora skulder utan möjlighet att ställa några säkerheter.¹⁴³ Vidare gjorde *Lankhorst-Hohorst* gällande i sin talan i tysk domstol att lånet var nödvändigt för att bolaget skulle klara av att betala räntekostnaderna och

¹³⁵ Ståhl, Persson Österman, Hilling, Öberg, EU-skatte rätt, 3e uppl. 2001, s. 167.

¹³⁶ C-324/00, *Lankhorst-Hohorst*, p. 11.

¹³⁷ C-324/00, *Lankhorst-Hohorst*, p. 11.

¹³⁸ C-324/00, *Lankhorst-Hohorst*, p. 2.

¹³⁹ C-324/00 *Lankhorst-Hohorst*, p. 3.

¹⁴⁰ C-324/00, *Lankhorst-Hohorst*, p. 14.

¹⁴¹ C-324/00, *Lankhorst-Hohorst*, p. 15.

¹⁴² C-324/00, *Lankhorst-Hohorst*, p. 15.

¹⁴³ C-324/00 *Lankhorst-Hohorst*, p. 15.

menade att räntan till moderbolaget inte var förtäckt vinstutdelning.¹⁴⁴ Vidare anförde *Lankborst-Hoborst* i sin talan att de tyska reglerna stred mot etableringsfriheten då utländska och inhemska bolag behandlades olika.¹⁴⁵

EU-domstolen konstaterade att de tyska underkapitaliseringsreglerna behandlade tyska och utländska bolag olika och att det utgjorde ett hinder för etableringsfriheten enligt EU-rätten.¹⁴⁶ Underkapitaliseringsreglerna hade effekten av att det var mindre förmånligt för utländska bolag att utöva etableringsfriheten, vilken kan leda till att utländska bolag kan avstå att förvärva, bilda eller behålla ett dotterbolag i det landet.¹⁴⁷ Inskränkningar i etableringsfriheten kan dock rättfärdigas om reglerna har till syfte att motverka skatteflykt, vilket den tyska regeringen anförde att reglerna gjorde.¹⁴⁸ EU-domstolen avfärdade dock det genom att konstatera att de tyska reglerna inte hade till specifikt syfte att säkerställa rent konstlande upplägg, vars syfte är att kringgå lagstiftningen.¹⁴⁹ Vidare konstaterade EU-domstolen att den tyska lagstiftningen avser mer allmänt varje situation där moderbolaget är etablerat utanför Tyskland.¹⁵⁰ Sammanfattningsvis saknades rättfärdigande grunder och de tyska underkapitaliseringsreglerna utgjorde därmed ett hinder för etableringsfriheten.

Thin Cap Group Litigation

I *Thin Cap Group Litigation-målet* behandlades frågan huruvida brittiska regler var proportionerliga för att angripa konstlade ränteupplägg och om de var förenliga med etableringsfriheten.¹⁵¹ Målet gällde den brittiska behandlingen av räntor som ett brittiskt bolag hade betalat till ett koncernbolag inom EU.¹⁵² Enligt brittisk lagstiftning klassificerades räntor som bolaget hade till ett annat bolag i koncernen som utdelad vinst då räntan ansågs överstiga marknadsvärdet. Följden blev att rätten till avdrag för räntekostnaden gick förlorad och det brittiska bolaget blev skyldig att betala bolagsskatt på den delen som klassificerades som utdelad vinst.¹⁵³

¹⁴⁴ C-324/00 *Lankborst-Hoborst*, p. 16.

¹⁴⁵ C-324/00 *Lankborst-Hoborst*, p. 24.

¹⁴⁶ C-324/00 *Lankborst-Hoborst*, p. 32.

¹⁴⁷ C-324/00 *Lankborst-Hoborst*, p. 32.

¹⁴⁸ C-324/00 *Lankborst-Hoborst*, p. 32.

¹⁴⁹ C-324/00 *Lankborst-Hoborst*, p. 32.

¹⁵⁰ C-324/00, *Lankborst-Hoborst*, p. 82.

¹⁵¹ C-524/04, *Thin Cap Group Litigation*, p. 2.

¹⁵² C-524/04, *Thin Cap Group Litigation*, p. 2.

¹⁵³ C-524/04, *Thin Cap Group Litigation*, p. 38-39.

Domstolen konstaterade att de brittiska reglerna skulle anses som oproportionerliga då de inte fick vara utformade så att de endast blev tillämpliga på räntebetalningar till utländska bolag.¹⁵⁴ Omklassificering av räntebetalning får endast ske om betalningen av räntan överstiger vad som skulle avtalats om de två koncernbolagen varit oberoende av varandra.¹⁵⁵ Vidare konstaterade domstolen att de brittiska reglerna var mindre förmånliga när det långivande företaget inte var hemmahörande i Storbritannien.¹⁵⁶ För att reglerna ska anses proportionerliga ska de syfta till att endast angripa rent konstlade upplägg. Kravet för att regeln ska anses proportionerlig är hårt ställd.¹⁵⁷ I fallet konstaterade domstolen att räntetransaktioner som inte uppfyller kravet på konstlade upplägg ska inte anses utgöra skatteflykt bara för att de drar förmån av utländska skatteregler.¹⁵⁸

4.5 Reflektion

Underkapitaliseringsregler har mött hårt motstånd vid prövningar i EU-domstolen.¹⁵⁹ EU-domstolens kritik har bidragit till att Tyskland år 2008 avskaffade sina underkapitaliseringsregler för att införa ett skattesystem med räntespärr, likt de svenska reglerna.¹⁶⁰ Viktigt att tillägga är att ett lands underkapitaliseringsregler som enligt domstolen är oproportionerliga och strider mot etableringsfriheten fortfarande är tillämpliga på räntetransaktioner med ett icke-medlemsland.¹⁶¹

Syftet med att länder inför underkapitaliseringsregler är att angripa skatteplanering genom koncerninterna lån för skydda den inhemska skattebasen. Intresset att skydda den inhemska skattebasen har bidragit till att länder infört regler som inte varit förenliga med etableringsfriheten, då de varit strängare mot utländska bolag än inhemska. EU-domstolen har än så länge inte godkänt några underkapitaliseringsregler där ett medlemslands regler gjort särbehandling mellan inhemska och utländska bolag.¹⁶² Det visar tydligt på problematiken kring hur utförandet av underkapitaliseringsregler ska ske i förenlighet med EU-rätten och samtidigt uppnå kravet på effektivitet. I rättsfallen *Lankhorst-Hohorst* och

¹⁵⁴ C-524/04, *Thin Cap Group Litigation*, p. 45.

¹⁵⁵ C-524/04, *Thin Cap Group Litigation*, p. 80.

¹⁵⁶ C-524/04, *Thin Cap Group Litigation*, p. 80.

¹⁵⁷ Mål C-524/04 *Thin Cap*, p. 83-64, Gerson, Anna, *Om ränteaavdrag I EG-domstolens praxis*, SN 2009:3, s. 93 ff Ståhl, Kristina, *EG-rätt och skatteflykt*, Skattenytt 2007, nr 10 s. 589.

¹⁵⁸ C-524/04, *Thin Cap Group Litigation*, p. 80. Och Ståhl, Kristina, *EG-rätt och skatteflykt*, SN 2007:10 s. 589.

¹⁵⁹ Ståhl, Kristina, *EG-rätt och skatteflykt*, SN 2007:10 s. 589, C-524/04, *Thin Cap Group Litigation* och C-324/00 *Lankhorst-Hohorst*.

¹⁶⁰ *Förslag om begränsningar i avdragsrätten för ränta m.m. på vissa skulder* (dnr 131-890752-09/113), s. 41.

¹⁶¹ Detta har bland annat fastställts i C-492/04 *Lasertec*, p. 21-24.

¹⁶² Hilling, Maria, *EG-domstolens domar*, Skattenytt, 2009, nr 6, s. 395.

Thin cap Litigation Group har domstolen konstaterat att underkapitaliseringsregler som strider mot etableringsfriheten kan rättfärdigas om det går att påvisa att ränteupplägget är konstlat. Rättfärdigandegrunden tolkas dock restriktivt vilket gör att det ställs höga krav för att påvisa att ett upplägg är konstlat.¹⁶³ Författaren anser detta som nödvändigt för att inte riskera att länders domstolar hävdar att det rör sig om ett konstlat upplägg för att kringgå EU-rättsliga principer.

¹⁶³ C-524/04, *Thin Cap Group Litigation*, p. 78.

5. Olika länders regler för att begränsa ränteavdrag

5.1 Inledning

I detta kapitel presenteras alternativa metoder än den som används i svensk rätt för att undvika att kapital flyttas till lågskatteländer genom ränteupplägg. Kapitlet lägger fokus på de brittiska, franska, danska och tyska reglerna för att angripa skatteplanering med koncerninterna lån. Syftet med presentationen av respektive lands regler är att redogöra hur andra ränteavdragsbegränsningsregler kan vara utformade.

5.2 Fransk rätt

De nuvarande franska underkapitaliseringsreglerna infördes 2007 och omfattar alla lån inom en intressegemenskap.¹⁶⁴ Emellertid tillämpas inte reglerna på banker, liknande kreditinstitut eller företag som har ansvar för företagets cash-pool.¹⁶⁵

För att tillämpa reglerna kontrolleras först om räntesatsen på det koncerninterna lånet överstiger medelvärdet av tvåårsräntor avseenden lån som givits av ett fristående kreditinstitut. Överstiger lånet den nämnda gränsen anses den överskjutande delen av räntebetalningen utgöra en utdelning som inte får dras av.¹⁶⁶ En högre räntesats kan bli avdragsgill om företaget kan visa att den är armlängdsmässig. Detta gäller dock inte om lånen upptas från ett direkt ägandebolag. Räntan får heller inte dras av trots kravet att den är armlängdsmässig om räntan samtidigt överstiger:

- En teoretisk ränta som beräknas med utgångspunkt från en 1,5:1-kvot mellan internskuld och eget kapital per bokslutsdagen, 25 procent av en justerad rörelsevinst före internränta, avskrivning, vissa leasingavgifter och skatt, samt
- mottagen ränta från företag i intressegemenskap.¹⁶⁷

Ränta som vägras avdrag enligt andra punkten är fortfarande att anse som ränta och kan framskjutas till efterföljande år, dock med en minskning av fem procent per år. Vidare finns det möjlighet för företag som är underkapitaliserade enligt kriterierna ovan att medges avdrag för räntan om företaget kan visa att förhållandet mellan skulder och eget kapital inte

¹⁶⁴ IBFD- Gouthière, Bruno, France, European Taxation, 2009, s. 389.

¹⁶⁵ Prop. 2012/13:1 s. 225.

¹⁶⁶ Prop. 2012/13:1 s. 225.

¹⁶⁷ Prop. 2012/13:1 s. 226.

är större än motsvarande förhållande sett till koncernen som helhet.¹⁶⁸ Räntor som inte överstiger 150 000 EUR är alltid avdragsgilla.¹⁶⁹

En speciallagstiftning, *l'amendement Charasse*, syftar till att förhindra att skulder trycks ned till franska bolag inom en koncern. Om ett franskt förvärvande bolag uppträder som köpare av ett bolag från sin aktieägare och finansierar förvärvet med lån kan avdragsrätten för räntan begränsas. Denna lag riktar sig mot rent koncerninterna överlåtelser och tillämpas inte om det förvärvade bolaget nyligen förvärvats till koncernen.¹⁷⁰

De franska reglerna har även en begränsningsbestämmelse som träffar räntebetalningar till företag i s.k. ”icke-samarbetsvilliga jurisdiktioner”. Bestämmelsen reglerar sådana räntebetalningar som inte får dras av, dock kan räntebetalningen bli avdragsgill om gäldenären kan påvisa att en verklig transaktion ligger till grund för räntebetalningen. Den 1 januari 2011 trädde nya regler i kraft som innebär att den skattskyldige måste visa att transaktionens huvudsakliga syfte och effekt inte är att vinsten ska flyttas ut ur Frankrike.¹⁷¹

5.3 Tysk rätt

År 2008 genomförde Tyskland en ny skattereform i syfte att göra landet mer förmånligt för utländska investerare.¹⁷² Reformen innehöll bland annat sänkning av bolagsskatten från 40 till 30 procent.¹⁷³ Samtidigt infördes även ränteavdragsbegränsningar som senare kom att ändras under 2009. Avdragsbegränsningarna infördes för att försöka få företag att finansiera med eget kapital i stället för lånat kapital i syfte att förhindra att vinster flyttades ut ur landet.¹⁷⁴

Avdragsbegränsningen som infördes ersatte de dåvarande tyska underkapitaliseringsreglerna. Avdragsbegränsningen innebär att avdrag för ränteutgifter får göras till den del de motsvarar ränteinkomsten och därutöver endast för nettoränteutgifter

¹⁶⁸ Gouthière, Bruno, IBFD Tax Reseach Platform, *France*, European Taxation, 2009, s. 389.

¹⁶⁹ Prop. 2012/13:1 s. 225.

¹⁷⁰ Prop. 2012/13:1 s. 226.

¹⁷¹ Prop. 2012/13:1 s. 226.

¹⁷² Von Brocke, Klaus, Perez, IBFD Tax Reseach Platform, Eugenio Garcia, Group Financing: *From Thin Capitalization to Interest Deduction limitation rules*, International Transfer Pricing Jouunal, 2009.

¹⁷³ Von Brocke, Klaus, Perez, IBFD Tax Reseach Platform, Eugenio Garcia, Group Financing: *From Thin Capitalization to Interest Deduction limitation rules*, International Transfer Pricing Jouunal, 2009.

¹⁷⁴ P Von Brocke, Klaus, Perez, IBFD Tax Reseach Platform, Eugenio Garcia, Group Financing: *From Thin Capitalization to Interest Deduction limitation rules*, International Transfer Pricing Jouunal, 2009.

(skillnaden mellan ränteutgifter och andra avgifter till långivarna och motsvarande inkomster) som inte överstiger 30 procent av skattemässig EBITDA¹⁷⁵.¹⁷⁶ I Tyskland finns det även generella regler för att begränsa dolda vinstöverföringar för såväl juridiska som fysiska personer. Dessa regler kan således bli applicerbara på räntor vilket gör att avdragsrätten begränsas.¹⁷⁷

I och med finanskrisen gjordes flera ändringar i den tyska skattelagstiftningen i syfte att stimulera ekonomin i landet. Bland annat blev reglerna om avdragsbegränsningarna mildare. EBITDA-reglerna kunde efter ändringarna rullas framåt i tiden samt genom justeringar av vissa gränsvärden.¹⁷⁸ Genom möjligheten att skjuta EBITDA framåt kan den del av årets beräknade EBITDA som överstiger den nettoräntekostnad som får dras av utnyttjas följande fem år. Detta genom att räntor som på grund av 30 procentsspärren inte kan dras av mot innevarande års EBITDA i stället får dras av till den del de ryms inom framåttrullad EBITDA från föregående år.¹⁷⁹ Ränteavdragsbegränsningarna gäller för såväl interna som externa lån och för såväl inhemska som gränsöverskridande förhållanden.¹⁸⁰ Emellertid gäller ränteavdragsbegränsningarna inte om någon av följande förutsättningar är uppfyllda:

- Nettoräntekostnaderna understiger 3 miljoner euro.
- Företaget i fråga kan inte redovisningsmässigt konsolideras med och dess finansierings- och affärsstrategi kan inte bestämmas enhetligt med ett eller flera andra företag.
- Företagets andel eget kapital i förhållande till företagets totala redovisningsmässiga balansomslutning är högre eller understiger inte motsvarande kvot för koncernen med mer än två procentenheter.¹⁸¹

5.4 Brittisk rätt

Storbritanniens underkapitaliseringsregler har alltid haft ett samband till regelsystemet för

¹⁷⁵ Earnings before interests and taxes, på svenska inkomster före räntor, skatter och avskrivningar.

¹⁷⁶ Prop. 2012/13:1 s. 226.

¹⁷⁷ Prop. 2012/13:1 s. 226.

¹⁷⁸ Von Brocke, Klaus, Perez, IBFD Tax Reseach Platform, Eugenio Garcia, Group Financing: *From Thin Capitalization to Interest Deduction limitation rules*, International Transfer Pricing Jouunal, 2009.

¹⁷⁹ Prop. 2012/13:1 s. 226.

¹⁸⁰ Prop. 2012/13:1 s. 227.

¹⁸¹ Prop. 2012/13:1 s. 226.

internprissättning.¹⁸² Riktlinjerna för hur finansieringsstrukturer inom globala koncerner borde vara utformade för att uppfylla armlängdskravet upprättades 1995 och följde praxis som använts under en lång period.¹⁸³ Storbritannien har inte, som många andra länder som har underkapitaliseringsregler, någon specifik kvot för när ett bolag är underkapitaliserat.¹⁸⁴ Emellertid finns det riktlinjer som säger att om en finansieringsstruktur ska godkännas bör skulden för det inhemska koncernföretaget understiga det egna kapitalet (kvot 1:1) och kvoten för räntor i förhållande till inkomst inte överstiga 1:3.¹⁸⁵

År 2004 tillkom underkapitaliseringsregler inom ramverket för internprissättning och de behandlas som en fråga om finansiell internprissättning där varje aspekt av ett lån och utdelning granskas för att se om underkapitalisering föreligger.¹⁸⁶ Grunden för de brittiska underkapitaliseringsreglerna är artikel 9 i OECD:s modellavtal och ska tolkas enligt OECD:s principer.¹⁸⁷ Artikeln tillämpas på situationer där

- a) *ett företag i en avtalslutande stat direkt eller indirekt deltar i ledningen eller kontrollen av ett företag i den andra avtalslutande staten eller äger del i detta företags kapital; eller*
- b) *samma person direkt eller indirekt deltar i ledningen eller kontrollen av såväl ett företag i en avtalslutande stat som i ett företag i den andra avtalslutande staten eller äger andel i båda dessa företags kapital.*¹⁸⁸

Vidare stadgas det i artikeln att internprissättningsjusteringar kan appliceras på företag om det mellan företagen avtalas eller föreskrivs villkor som avviker från de villkor som skulle avtalats mellan oberoende företag. Den grundläggande idén med det brittiska regelverket är således att frågor gällande underkapitalisering fastställs genom att se om företag som ingår i en intressegemenskap agerar på ett sätt som de skulle gjort om de var oberoende parter.¹⁸⁹

Ytterligare förutsättning för att de brittiska reglerna ska bli tillämpliga är att inblandade

¹⁸² Dickinson, Fraser, *Are the UK Thin Capitalization Rules Compliant, EU Law? – An Update in the Light of Recent ECJ Decisions*, *European Taxation*, No. 11, 2011.

¹⁸³ Dickinson, Fraser, *Are the UK Thin Capitalization Rules Compliant, EU Law? – An Update in the Light of Recent ECJ Decisions*, *European Taxation*, No. 11, 2011.

¹⁸⁴ Are the UK Thin Capitalization Rules Compliant with Fraser Dickinson, *EU Law? – An Update in the Light of Recent ECJ Decisions*, *European Taxation*, 2011 (Volume 51), No. 11, 14

¹⁸⁵ Prop. 2012/13:1 s. 227.

¹⁸⁶ Prop. 2012/13:1 s. 227.

¹⁸⁷ OECD Model Tax convention in Income and Capital, OECD Committee on Fiscal Affairs, 2010.

¹⁸⁸ Prop. 2012/13:1 s. 227

¹⁸⁹ Prop. 2012/13:1 s. 228 och Dickinson, Fraser, *Are the UK Thin Capitalization Rules Compliant, EU Law? – An Update in the Light of Recent ECJ Decisions*, *European Taxation*, No. 11, 2011.

företag står i en viss relation till varandra när det aktuella lånet upptas eller under de senaste sex månaderna därefter. Med viss relation menas direkt eller indirekt deltagande i förvaltningen, kontroll eller kapitalet i de berörda företagen. Med kontroll menas förmågan att bestämma över det andra företaget oavsett om det handlar om röstandelar, aktieinnehav, aktieägaravtal eller bolagsordning. Vidare måste de inblandade företagen potentiellt åtnjuta fördel av dispositionen för att reglerna ska bli tillämpliga.¹⁹⁰

Utöver Storbritanniens underkapitaliseringsregler har landet infört regler om ett världsomspännande skuldtak. Reglerna infördes i syfte att förhindra att den inhemska skattebasen urholkades genom ränteupplägg. Detta gjordes genom att begränsa avdragen för finansiella kostnader till bruttot av koncernens konsoliderade externa finansiella kostnader.¹⁹¹ Reglerna tillämpas på koncerner om något företag är ett stort företag enligt Europeiska kommissionens definition. Enligt definitionen är ett stort företag ett företag som äger 75 procent av andelarna i ett annat företag eller har rätt till 75 procent av företagets utdelning eller har rätt till lika stor andel av företagets tillgångar vid en konkurs.¹⁹² Reglerna blir dock aldrig tillämpliga på koncerner där nettoskulden i Storbritannien är lägre än 75 procent av koncernens globala bruttoskuld.¹⁹³

5.5 Dansk rätt

Även dansk rätt innehåller underkapitaliseringsregler som antogs redan 1998.¹⁹⁴ Liket andra underkapitaliseringsregler blir reglerna tillämpliga när ett danskt företag är underkapitaliserat och i sin tur kontrollerar ett bolag som inte har hemvist i Danmark.¹⁹⁵ Med begreppet kontrolleras menas när ett företag direkt eller indirekt kontrollerar mer än 50 procent av kapitalet eller rösterna i det låntagande bolaget.¹⁹⁶ Reglerna blir även tillämpliga om ett utländskt bolag har fast driftställe i Danmark. För att underkapitaliseringsreglerna ska bli tillämpliga finns det dessutom krav på att lånet ska överstiga tio miljoner danska kronor och relationen mellan lån och eget kapital ska

¹⁹⁰ Prop. 2012/13:1 s. 227.

¹⁹¹ Prop. 2012/13:1 s. 228.

¹⁹² Prop. 2012/13:1 s. 228.

¹⁹³ Prop. 2012/13:1 s. 228.

¹⁹⁴ Lund Henrik, Korsgaard, Catarine Marie, *IBFD Tax Research Platform- Financing: a global survey of thin capitalization and transfer pricing rules in 35 selected countries*, Denmark, International Transfer Pricing Journal, 2008, s. 300.

¹⁹⁵ Lund Henrik, Korsgaard, Catarine Marie, *IBFD- Financing: a global survey of thin capitalization and transfer pricing rules in 35 selected countries*, Denmark, International Transfer Pricing Journal, 2008, s. 300.

¹⁹⁶ Prop. 2012/13:1 s. 228.

överstiga kvoten om 4:1.¹⁹⁷ Rän-teavdragsbegränsningar blir tillämpliga på lån från kontrollerande företag och på lån som ett kontrollerande företag har ställt säkerhet för.¹⁹⁸ Företaget tillämpas inte av reglerna, även om skuldnivån har överskridits, om det kan visa att likvärdiga lån skulle upptas mellan oberoende parter. För att påvisa det tillämpas det s.k. armlängdstest.¹⁹⁹

Ytterligare regler som finns i syfte att begränsa ränteavdrag för danska företag finns vid situationer när ränteintäkt på ett lån inte tas upp till beskattning i mottagarlandet då det danska företaget inte är skattesubjekt i det landet, utan det delägarbeskattas. Detta på grund av att företaget behandlas som en filial till det utländska bolaget och är därför inte ett danskt skattesubjekt. Tillgångar och skulder som det danska företaget äger är knutna till det fasta driftstället i Danmark. Detta gäller endast i fall när det andra landet är verksamt inom EU eller ett land som Danmark har ett skatteavtal med.²⁰⁰ För lån med företag som är verksamma utanför EU kan reglerna om källskatt bli aktuella. En skuld till ett annat kontrollerande företag kan skatterättsligt betraktas som eget kapital om reglerna för det företaget som har hemvist utomlands betraktar fordringen som tillfört eget kapital. Det får följden att räntebetalningar anses vara utdelningar och de blir därmed inte avdragsgilla. Den skatterättsliga bedömningen av ett koncerninternt lån sker genom att underkapitaliseringsreglerna tillämpas först. Därefter tillämpas reglerna om ränteavdragsbegränsningar och sist tillämpas kompletterings-/ EBITDA -regeln.²⁰¹

5.6 Reflektion

Som presenterats ovan finns det flera tillvägagångssätt för att angripa skatteplanering genom koncerninterna lån. Allt ifrån de danska generella reglerna till de brittiska mer detaljerade. Vilket lands regler som bäst skulle passa för att göra Sveriges ränteavdragsbegränsningsregler bättre är naturligt vis svårt att avgöra i och med uppsatsens begränsande omfattning. Däremot går det att fastställa för- och nackdelar med metoderna för att på så sätt ge vägledning åt vilken riktning utvecklingen bör gå.

¹⁹⁷Lagrädsremiss, *Ränteavdragsbegränsningar i syfte att förhindra viss skatteplanering inom en intressegemenskap*, 2008, s. 21-22.

¹⁹⁸ Prop. 2012/13:1 s. 228.

¹⁹⁹ Prop. 2012/13:1 s. 228.

²⁰⁰ Prop. 2012/13:1 s. 228.

²⁰¹ Prop. 2012/13:1 s. 228.

De franska reglerna är svåra för den skattskyldige att kringgå samtidigt som de är svårtolkade och komplexa.²⁰² Franska skattemyndigheten har utfärdat omfattande dokument som ska ge vägledning för hur reglerna ska tillämpas.²⁰³ Nackdelen med de strikta reglerna är att det kan få en negativ påverkan på den ekonomiska aktiviteten i landet.²⁰⁴ Storbritanniens regler har ett nära samband med landets internprissättningsregler.²⁰⁵ Det är positivt då reglerna inte har fått samma kritik för att vara oförenliga med EU-rätten som övriga länders skatteregler.²⁰⁶ Kritik som har riktats mot reglerna är att de är svåra att tillämpa i praktiken, vilket resulterar i att företag behöver anlita juridisk hjälp i stor utsträckning.²⁰⁷

De danska reglerna har fått utstå kritik för att de är oförutsebara och svåra att tolka. Reglerna tillämpas restriktivt där avdrag för koncerninterna lån är svåra att få beviljade.²⁰⁸ Även de tyska reglerna är svåra att tillämpa i praktiken, vilket även där för följderna att företag får stora kostnader i samband med att juridisk rådgivning behövs för företagen.²⁰⁹ Såväl de tyska som de danska reglerna är generellt utformade vilket får effekten av att de sämre angriper ränteupplägg där det främsta syftet är att undgå skatt.²¹⁰ Detta då generella regler medger avdrag för räntekostnader så länge transaktion inrymmer i den aktuella kvoten, oavsett om förfarandet är skatteplanering eller inte.²¹¹ Det innebär också att ränteavdrag kan nekas trots att lånet tydligt är upptaget av affärsmässiga skäl.²¹² Vidare nackdel med EBITDA- eller underkapitaliseringsregler är att de vid lågkonjunkturer kan få ofördelaktiga konsekvenser för företag då avdragsrätten sker i relation till företagets resultat.²¹³

²⁰² Gouthière, Bruno, IBFD Tax Research Platform, France, *European Taxation*, 2009, s. 389.

²⁰³ Gouthière, Bruno, France, *European Taxation*, 2009, s. 389.

²⁰⁴ Gouthière, Bruno, France, *European Taxation*, 2009, s. 389.

²⁰⁵ Dickinson, Fraser, *Are the UK Thin Capitalization Rules Compliant, EU Law? – An Update in the Light of Recent ECJ Decisions*, *European Taxation*, No. 11, 2011.

²⁰⁶ Dickinson, Fraser, *Are the UK Thin Capitalization Rules Compliant, EU Law? – An Update in the Light of Recent ECJ Decisions*, *European Taxation*, No. 11, 2011.

²⁰⁷ Dickinson, Fraser, *Are the UK Thin Capitalization Rules Compliant, EU Law? – An Update in the Light of Recent ECJ Decisions*, *European Taxation*, No. 11, 2011.

²⁰⁸ Lund Henrik, Korsgaard, Catarine Marie, *IBFD- Financing: a global survey of thin capitalization and transfer pricing rules in 35 selected countries*, Denmark, *International Transfer Pricing Journal*, 2008, s. 300.

²⁰⁹ Von Brocke, Klaus, Perez, IBFD Tax Research Platform, Eugenio Garcia, *Group Financing: From Thin Capitalization to Interest Deduction limitation rules*, *International Transfer Pricing Journal*, 2009.

²¹⁰ Prop. 2012/13:1 s. 235 och Lund Henrik, Korsgaard, Catarine Marie, *IBFD- Financing: a global survey of thin capitalization and transfer pricing rules in 35 selected countries*, Denmark, *International Transfer Pricing Journal*, 2008, s. 301.

²¹¹ Lund Henrik, Korsgaard, Catarine Marie, *IBFD- Financing: a global survey of thin capitalization and transfer pricing rules in 35 selected countries*, Denmark, *International Transfer Pricing Journal*, 2008, s. 300.

²¹² Prop. 2012/13:1 s. 235.

²¹³ Lund Henrik, Korsgaard, Catarine Marie, *IBFD- Financing: a global survey of thin capitalization and transfer pricing rules in 35 selected countries*, Denmark, *International Transfer Pricing Journal*, 2008, s. 301.

6 Skattereduktion- ett förslag från Sven-Olof Lodin

6.1 Inledning

En trend som vuxit fram de senaste åren är att koncerner försöker öka sin vinst genom att upprätta ett bolag, ett s.k. cash managementbolag, i ett lågskatteland dit övriga bolag överför pengar. Överföringen sker vanligtvis genom utdelning till moderbolaget varefter det sker ett kapitaltillskott från moderbolaget till cash managementbolaget. Därefter får de övriga bolagen i koncernen låna pengar från cash managementbolaget.²¹⁴ Detta är en effekt av den globala utvecklingen av finansmarknaderna där kapital fritt kan röra sig mellan olika länder med olika beskattningsregler. För att lösa detta problem har Sven-Olof Lodin publicerat ett förslag på hur problematiken kring koncerninterna upplåningar skulle kunna angripas.²¹⁵ I artikeln menar Lodin att de nuvarande reglerna urholkar den svenska skattebasen i allt större utsträckning och en förändring av de nuvarande reglerna är nödvändigt.²¹⁶ Vidare menar Lodin att detta är en allmän fråga som berör fler länder än bara Sverige. Lodin är även kritisk till underkapitaliseringsregler då han menar att även om reglerna skulle införas skulle det finnas utrymme för skatteundandragande genom koncernintern upplåning. Nedan kommer Lodins förslag att presenteras som ett alternativ till de svenska reglerna.

6.2 Skattereduktionsförslag enligt Lodin

Förslaget applicerat på de svenska reglerna innebär följande:

1. Rätten för juridiska personer (främst aktiebolag) att dra av räntor försvinner och ersätts med ett system med skattereduktion²¹⁷ med den svenska bolagsskatten (22 procent)²¹⁸ på ett belopp som motsvarar räntekostnaden. Detta får samma skatteeffekten som uppstår vid ränteavdrag. Vid redovisad förlust då skattereduktionen inte kan utnyttjas det året ska möjlighet finnas att

²¹⁴ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning, 2011:4 s. 367.

²¹⁵ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning, 2011:4 s. 367.

²¹⁶ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning 2011:4 s. 368.

²¹⁷ Tax Credit på engelska.

²¹⁸ 65 kap. 10 § IL.

spara skattereduktionen till senare år, likt vad som idag gäller för förlustavdrag.²¹⁹

2. Räntekostnader som är hänförliga till koncerninterna lån eller till lån hänförliga från företag i intressegemenskapen ska skattereduktion tillämpas med den skattesats som normalt gäller för det mottagande företaget. Skattereduktionen får dock aldrig ske med en högre skattesats än vad som motsvarar den svenska skattesatsen.²²⁰
3. Samma tillämpning som ovan ska även gälla för räntor på lån som indirekt ges från företag i intressegemenskapen genom borgensförbindelse motsvarande till den direkta långgivaren.²²¹

Förslaget innebär sammanfattningsvis att dagens avdragssystem ändras i sin helhet till att kostanden för räntor inte längre blir avdragsgilla, utan istället ska skattereduktion ske på den uträknande skatten.

6.3 Tänkbara effekter av Lodins förslag

För räntebetalningar till externa långgivare eller för koncerninterna lån mellan två företag som båda har Sverige som hemviststat blir det i praktiken ingen förändring av skattebelastningen. Vid båda situationerna blir skattereduktionen 22 procent av räntebeloppet enligt gällande svensk skattesats.²²²

Någon förändring av skatteeffekten, jämfört med vanligt avdragssystem, sker inte för koncerninterna lån från företag i länder med samma eller högre skattesats som i Sverige. Anledningen är att vid såväl skattereduktion som skatteavdrag bestäms effekten av den svenska bolagsskatten.²²³ Att skattereduktionen begränsas till den svenska bolagsskatten är en metod som idag används vid skatteavräkningsmetoden (credit-metoden) i de flesta dubbelbeskattningsavtal enligt OECD:s modellavtal. Metoden har heller inte mött några

²¹⁹ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning 2011:4 s. 368-369.

²²⁰ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning 2011:4 s. 369.

²²¹ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning 2011:4 s. 369.

²²² Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning 2011:4 s. 369.

²²³ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning 2011:4 s. 369.

invändningar hos EU-domstolen. Vidare är metoden även förenlig med EU:s moder/dotterbolagsdirektiv och ränte- och royaltydirektivet.²²⁴ Gällande räntor på koncerninterna lån från företag hemmahörande i länder med låg beskattning begränsas skattesatsen till den skattesats som normalt tillämpas för det långivande företags ränteinkomster, oavsett vad den faktiska skattebelastningen på ränteinkomsten är för företaget.²²⁵

Förslaget är tänkt att uppnå neutralitet mellan det långivande företags skatteeffekt och det låntagande företags avdragsrätt, på så vis ska den skattearbitrage som finns idag försvinna. Exempel på detta är att om företag som lånar ut pengarna har en skattesats om 20 procent på ränteinkomster blir skattereduktionen 20 procent av räntebeloppet. Effekten för koncernen, om det långivande företaget ligger i ett lågskatteland och det låntagande företaget i Sverige, blir att nettot efter skatt blir detsamma som om det långivande företaget varit etablerat i Sverige.²²⁶

6.4 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget från Lodin är generellt utformat och tanken är att det ska kunna införas i samtliga EU-länders skattesystem. För att detta ska vara möjligt förutsätts det att förslaget är förenligt med de regler och principer som idag finns inom EU-rätten. I sin artikel framhäver Lodin att förslaget inte bara är ett effektivt sätt att angripa skatteundandragande utan även förenligt med EU-rätten.²²⁷ Ovan har det fastslagits att metoden enligt Lodin inte möter något motstånd av EU-rätten vid situationer då ett tak på skattereduktionen utgår till den svenska bolagsskatten.

Trots att EU:s ränte- och royaltydirektiv har för avsikt att reglera källskatter och nekad avdragsrätt menar Lodin att det inte finns något med skattereduktionsförslaget som skulle vara oförenligt med direktivet. Metoden som används vid skattereduktionsförslaget tillämpas på samtliga räntebetalningar inom koncernen, såväl svenska som

²²⁴ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning 2011:4 s. 369-370.

²²⁵ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning 2011:4 s. 370.

²²⁶ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning 2011:4 s. 370.

²²⁷ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning 2011:4 s. 370.

gränsöverskridande betalningar. Principen för att beräkna skatten är densamma för internt nationella som internationella räntetransaktioner, nämligen den att för räntemottagaren, normalt gällande skattesatsen för ränteinkomster ska användas vid skattereduktionsberäkningen. På så vis blir skattevillkoren densamma för internt nationella som vid internationella räntetransaktioner. Ytterligare fördel med att förslaget är tillämpligt på samtliga räntebetalningar. Räntebetalningar som skulle träffas av skattereduktionssystemet som inte omfattas idag är betalningar från kommunala bolag, som normalt är skattefria. Skattefria stiftelser träffas också av reglerna när räntebetalningar sker inom intressegemenskapen. Effekten blir alltså att det räntebetalande bolaget inte får någon skattereduktion.²²⁸

Då skattereduktionsförslaget använder samma metod utan undantag medför metoden inte någon straffbeskattning. Att slutresultatet för den svenska låntagaren kan variera beror på att långgivarens skatt kan vara lägre än den svenska bolagsskatten.²²⁹ Emellertid blir koncernresultatet detsamma som om båda företagen inom koncernen varit svenska, vilket visas i räkneexempel A, B, C och D nedan. Det föreligger således full skatteneutralitet inom koncernen och det skattearbitrage som finns med nuvarande svenska räntevdragsregler försvinner.²³⁰

För att styrka skattereduktionsförslagets förenlighet med EU-rätten använder sig Lodin i artikeln av rättsfallet C-298/05 *Columbus* från EU-domstolen. Målet handlar om det belgiska kommanditbolaget Columbus som var helägt av ett tyskt aktiebolag.²³¹ Det belgiska kommanditbolaget var ett s.k. samordningsföretag vilket innebär att bolaget bland annat tog hand om finansieringslösningar inom koncernen.²³² Enligt det dubbelbeskattningsavtal som finns mellan Belgien och Tyskland ska kommanditbolag undantas från tysk beskattning genom exemptmetoden.²³³ Detta stred dock mot tysk skatterätt då det var stadgat att exemptmetoden inte får tillämpas på lågbeskattad inkomst,

²²⁸ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning 2011:4 s. 370.

²²⁹ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning 2011:4 s. 370.

²³⁰ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning 2011:4 s. 370-371.

²³¹ C-298/05 *Columbus* p. 12.

²³² C-298/05 *Columbus* p. 14.

²³³ C-298/05 *Columbus* p. 15.

vilket ränteinkomsten i detta fall ansågs göra.²³⁴ Avräkningsmetoden skulle därmed tillämpas på den aktuella ränteinkomsten på grund av att beskattningen i Belgien ansågs låg.²³⁵ Det tyska bolaget gjorde invändning om att tysk rätt stred mot EU-fördraget då beskattningen i landet blev beroende av vilken skatt som fanns i det andra landet.²³⁶ EU-domstolen menade dock att tysk rätt inte stred mot EU-fördraget då det inte fanns någon skattemässig nackdel med behandlingen jämfört med om det belgiska bolaget skulle varit etablerat i Tyskland.²³⁷ Lodin hävdar att skatteavräkningsmetoden som enligt rättsfallet ska användas vid koncerninterna räntetransaktioner innebär att samma metod används oavsett vilket land långivaren är etablerad. Genom detta konstaterande drar Lodin slutsatsen att skattereduktionsförslaget inte kan strida mot varken EU-fördraget eller ränte- och royaltidirektivets regler om likabehandling.²³⁸

6.5 Exempel på hur skattereduktion tillämpas i praktiken

För att läsaren ska få en tydligare bild av skattereduktionsförslaget ger författaren exempel på hur förslaget fungerar:

Exempel A

Koncerninternt lån mellan två svenska bolag, bolagsskatt 22 %. Gällande svensk rätt tillämpas.

	Låntagande bolag	Långivande bolag
Inkomst före räntor	+ 1000	0
Räntekostn/intäkt	- 500	+ 500
Skattepliktig intäkt	+ 500	+ 500
Skatt	-110	-110
Nettobehållning efter skatt	390	390
Koncernnetto		780

Exempel B

Koncerninternt lån mellan två svenska bolag, bolagsskatt 22 %. Skattereduktion tillämpas.

	Låntagande bolag	Långivande bolag
--	------------------	------------------

²³⁴ C-298/05 *Columbus* p. 17.

²³⁵ C-298/05 *Columbus* p. 18.

²³⁶ C-298/05 *Columbus* p. 23.

²³⁷ C-298/05 *Columbus*, p. 45.

²³⁸ Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, Svensk Skattetidning 2011:4 s. 372.

Inkomst före räntor	+ 1000	0
Räntekostn/intäkt	- 500	+ 500
Skattepliktig intäkt	+ 1000	+ 500
Skatt (220-110)	- 110	- 110
Nettobehållning efter skatt	390	390
Koncernnetto		780

Exempel A och B visar hur skattereduktionssystemet, där mottagaren av räntan drar av ränteinkomsten från den totala skatten, ger samma koncernnetto som svenska regler med avdragsregler. Någon skillnad på koncernnettot blir det endast när mottagaren av räntan beskattas lägre eller är befriad från skatt, tex svenska kommuner. Bolaget som betalar räntan får då inte räkna av mer skatt än vad räntemottagaren betalar i skatt. I exempel C och D nedan visas hur reglerna tillämpas vid situationer då koncerner tar upp interna lån med ett lågskatteland.

Exempel C

Långgivande utländskt företag med bolagsskatt 10 %. Gällande svensk rätt tillämpas.

	Låntagande bolag	Långgivande bolag
Inkomst före räntor	+ 1000	0
Räntekostn/intäkt	- 500	+ 500
Skattepliktig intäkt	+ 500	+500
Skatt	- 110	- 50
Nettobehållning efter skatt	390	450
Koncernnetto		840

Exempel D

Långgivande utländskt företag med bolagsskatt 10 %. Skattereduktion tillämpas.

	Låntagande bolag	Långgivande bolag
Inkomst före räntor	+ 1000	0
Räntekostn/intäkt	- 500	+ 500
Skattepliktig intäkt	+ 1000	+500
Skatt (220-50)	- 170	- 50

Nettobehållning efter skatt	330	450
Koncernnetto		780

Kommentar:

Exempel C och D visar hur skattereduktionsförslaget ger samma koncernnetto oavsett var det svenska bolaget i koncernen tar upp lånet. På så vis kan företag inte skatteplanera genom att ta upp koncerninterna lån i lågskatteländer.

6.6 Reflektion

Det är som vistats i exemplen ovan inte fråga om en skatteflyktslagstiftning som nekar avdragsrätt. Inte heller har metoden, som många andra ränteavdragbegränsningsregler, långtgående effekter än vad som är logiskt och nödvändigt för att åstadkomma ett neutralt resultat mellan internt svenska gränsöverskridande transaktionen. Metoden medför således neutralitet i skattebehandlingen av räntetransaktionernas båda sidor vid lån mellan företag i intressegemenskap. Med metoden uppnås även samma resultat för koncernen som om koncernbanken legat i samma land som låntagaren d.v.s. här i Sverige. Metoden torde komma att ge dubbel positiv effekt på de svenska skatteintäkterna. Detta genom att de svenska skatteintäkterna ökar genom att begränsningen av skattereduktionen ger lägre skatteeffekt än ett vanligt ränteavdrag vid svensk skattesats och dels genom att incitament till skattearbitragebetingande torde komma att minska vilket leder till mindre skatteplanering. Koncernneutraliteten får således effekten att de svenska skatteintäkterna ökar.

7. Jämförelse mellan olika regler gällande ränteavdragsbegränsningar

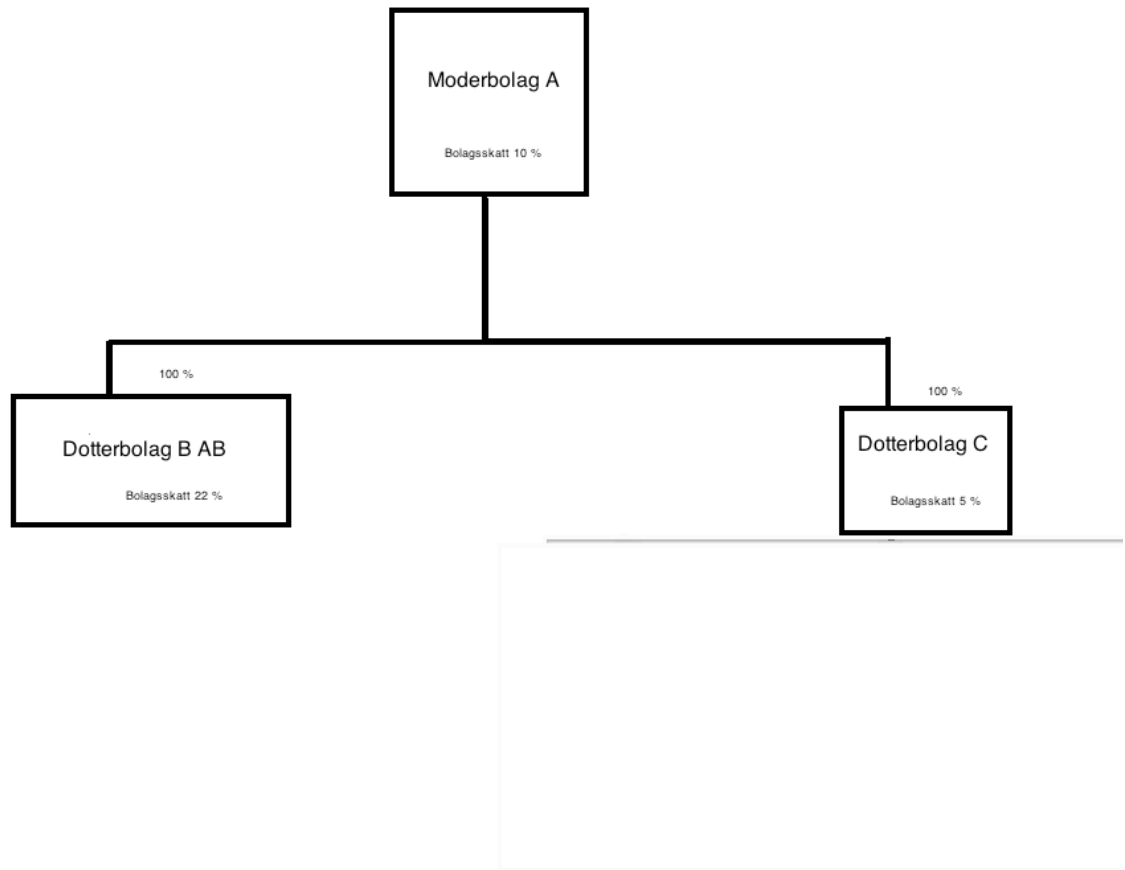
7.1 Inledning

Uppsatsen har hittills behandlat olika metoder för att angripa problematiken med att företag skatteplanerar med koncerninterna lån. Metoderna som fått störst uppmärksamhet i uppsatsen är de svenska ränteavdragsbegränsningarna, underkapitaliseringsregler och Lodins förslag om ett nytt skattereduktionsförslag. För att ge en tydlig bild av hur dessa regler kan skilja sig åt presenteras nedan exempel på hur reglerna kan fungera i praktiken, för att därefter ges en kommentar hur väl reglerna fungerar.

7.2 Tillämpning av reglerna i praktiken

För att ge en pedagogisk bild av exemplet kommer det att illustreras med en hjälp av en fiktiv koncern där ett svenskt företag som heter Dotterbolag B AB ingår i en internationell koncern. Då koncernen upplever det svenska skattetrycket som högt har bolaget upprättat koncerninterna lån för att sänka det beskattningsbara resultatet i Sverige. Ränteupplägget innebär att kapital flyttas ut ur Sverige genom räntebetalningar till bolag inom koncernen som är etablerade i länder som har ett lägre skattetryck än det svenska. Ränteupplägget kommer att presenteras och bedömas utifrån de svenska reglerna, underkapitaliseringsreglerna och räntereduktionsförslaget.

Koncernstrukturen kommer se ut på följande sätt:

Exemplet tar inte hänsyn till eventuella skatteavtal som hade kunnat finnas länderna emellan.

Händelser inom koncernen:

- Dotterbolag B AB lånar 1000 kr från Moderbolag A. Räntan är 10 %.
- Räntekostnad för året uppgår därmed till 100 kr ($1000 \times 10\%$)
- Dotterbolag B AB har ett eget kapital på 200 kr.
- Dotterbolag B AB:s resultat för året uppgick till 600 kr utan avdrag för 200 kr (räntekostnad)

Följande två scenarier är tänkbara för Dotterbolag B AB:

1. Dotterbolag B AB upptar ett lån om 1000 kr från Moderbolag A.
2. Dotterbolag B AB upptar lån om 1000 kr från bolag C

7.3 Exempel enligt avdragsmetoden

Ränteavdragsmetoden som används i detta exempel är gällande rätt enligt svenska ränteavdragsbegränsningsregler. Reglerna kommer att tillämpas på de två tänkta scenarierna ovan. Reglernas tillämplighet kommer sedan att ligga till grund för analys.

7.3.1 Scenario 1

I detta scenario upptar Dotterbolag B AB ett lån om 1000 kr från Moderbolag A. Det är Moderbolag A som är långivare och räntan på lånet som uppgår till tio procent är att anse som marknadsmässig. Huvudregeln för lån mellan företag i en intressegemenskap är att räntan inte får dras av.²³⁹ Till lagen finns det dock kompletteringsregler som aktualiseras i detta fall då räntan är tio procent vilket är det lägsta räntan får vara för att regeln ska bli tillämplig. Vidare förutsätts det i scenariot att skuldförhållandet inte har uppkommit för att få en väsentlig skatteskuld enligt 24 kap. 10 d § 3 st. IL. Därmed får avdrag göras för räntan.²⁴⁰ Dotterbolag B AB får dra av 100 kr för räntekostnaderna och får skatta på årets resultat om 500 kr. Skatten som Dotterbolag B AB ska betala uppgår därmed till 110 kr ($500 \times 22\%$).

Dotterbolag C som är räntemottagare har en bolagsskatt på tio procent. Skatten i detta bolag blir därmed tio kr ($100 \times 10\%$). Totalt blir skattekostnaden 120 kr för Moderbolag M och Dotterbolag B AB.

7.3.2 Scenario 2

Dotterbolag B AB upptar i denna situation ett lån från Dotterbolag C. Reglerna om ränteavdragsbegränsningar i 24 kap. IL blir tillämpliga på situationen, dock blir inte kompletteringsreglerna tillämpliga som i exemplet ovan då räntan understiger tio procent. Den s.k. ventilen i 24 kap. 10 e § IL om att räntan kan bli avdragsgill om skuldförhållandet är huvudsakligen affärsmässigt motiverad blir inte tillämplig på det här exemplet. I och med att undantagsreglerna inte kan tillämpas på exemplet blir huvudregeln i 24 kap. 10 b § IL tillämplig. Räntan kan därmed inte dras av. Detta får följden att Dotterbolag B AB får

²³⁹ 24 kap. 10 b § IL.

²⁴⁰ Detta enligt 24 kap. 10 d § första och andra stycket IL.

betala skatt på årets resultat om 600 kr, vilket ger en skatt på 132 kr ($600 \times 22\%$). I dotterbolag C blir skatten fem kr ($100 \times 5\%$). Totalt för de två bolagen blir skatten 137 kr.

7.3.3 Reflektion

I scenario ett klarade Dotterbolag B AB precis den gräns som finns i undantagsregeln i 24 kap. 10 b § IL. Intressant att beakta vad utfallet hade blivit om bolagsskatten hade varit en procent lägre i det land Moderbolag A är etablerat. Tydligt med exemplet är att vid specifika gränser såsom tio procent så blir skillnaden väldigt stor för den skattskyldige vid endast en procents skillnad. Det kan därför diskuteras om det är bättre att göra en helhetsbedömning vid en räntetransaktion och där tio procent endast är ett riktmärke för att öka förutsebarheten för den skattskyldige men att de inte är direkt avgörande. Det kan tyckas oproportionerligt att ett företag helt förlorar rätten till avdrag om de tar upp ett lån med ett land med nio procent bolagsskatt och ett annat bolag får fullt avdrag för räntekostnader för ett lån som upptagits med ett land med tio procent bolagsskatt.

Något som diskuterats är ränteavdragsbegränsningars förenlighet med EU-rätten, främst principen om etableringsfrihet.²⁴¹ De svenska reglerna har fått kritik för att de skulle strida mot EU-rätten.²⁴² Eftersom reglerna i praktiken endast blir tillämpliga på räntebetalningar till utländska bolag.²⁴³ Vidare har de svenska reglerna likheter med de gamla tyska reglerna som inte ansågs förenliga med EU-rätten enligt EU-domstolen.²⁴⁴ Anledningen till att de tyska reglerna stred mot etableringsfriheten var att de reglerna inte träffade inhemska räntetransaktioner i samma utsträckning som vid situationer när räntemottagaren var etablerad i ett annat land.²⁴⁵ Sannolikt är därför att de svenska reglerna står inför en framtida revidering av de nuvarande reglerna.

7.4 Exempel enligt underkapitaliseringsregler

I detta exempel är det samma scenarier som i exemplet ovan. Som nämnts i tidigare kapitel kan underkapitaliseringsregler skilja sig åt länder emellan. I detta exempel används 3:1 som kvot för förhållandet mellan bolagets eget kapital och skulder vid fastställande när bolaget

²⁴¹ Hilling, Maria, Är det möjligt att utforma EU-förenliga skatteflyktsregler? – EN analys med särskild fokus på rättfärdigandegrunden att upprätthålla den väl avvägda fördelningen av beskattningsrätten, Svensk Skattetidning, Nr 9, 2012, s. 1.

²⁴² Ohlsson, Fredrik, Svenska ränteavdragsbegränsningar ifrågasätts av EU, PWC artikel arkiv, 2013-03-26.

²⁴³ Ohlsson, Fredrik, Svenska ränteavdragsbegränsningar ifrågasätts av EU, PWC artikel arkiv, 2013-03-26.

²⁴⁴ C-324/00, *Lankhorst-Hoborst*, p 32.

²⁴⁵ C-324/00, *Lankhorst-Hoborst*, p 34.

ska anses underkapitaliserat. Överskrider förhållandet den gränsen omklassificeras räntebetalningen till utdelning och beskattas då med den svenska bolagsskatten om 22 procent.

7.4.1 Scenario 1

Under händelser inom koncerner som är beskrivna ovan anges det att förhållandet mellan eget kapital och skulden är 1000:200, eller 500:100. Underkapitaliseringsreglerna i denna situation godkänner endast ränteavdrag inom kvoten 3:1 för förhållande mellan eget kapital och skulder. Detta innebär att Dotterbolag B AB får göra avdrag för räntekostnader upp till 600 kr, resterande 400 blir beskattade som utdelning. Följden av detta blir att 60 kr ($600 \times 10\%$) får dras av mot skatten medans resterande blir beskattat med den svenska bolagsskatten. Skatten som ska betalas i Sverige blir 116,6 kr ($530 \times 22\%$). Utdelning på en näringsbetingad andel ska inte tas upp enligt svensk rätt och därmed ska inte delen om 400 kr som klassas som utdelning beskattas.²⁴⁶ Den del som omklassificeras till utdelning kommer fortfarande att bli behandlad som ränta i landet där Moderbolag A är etablerat. Ränteintäkten kommer därmed att bli beskattad med 100 kr ($1000 \times 10\%$).

7.4.2 Scenario 2

Den svenska beskattningen skiljer sig inte från scenariot i exemplet ovan. Skillnaden som uppstår är att beskattningen för Dotterbolag C blir lägre då skatten i det landet endast uppgår till fem procent. Skatten blir därmed 50 kr ($1000 \times 5\%$).

7.4.3 Reflektion

En väsentlig skillnad mellan ränteavdragsbegränsningar och underkapitaliseringsregler är att endast den del som överstiger förhållandet mellan eget kapital och bolagets skulder blir beskattad som utdelning. Detta till skillnad från ränteavdragsbegränsningar där ingen del av räntekostnaden blir avdragsgill när företaget har ett lån upptaget med ett företag som beskattas under tio procent. Skillnaden i beskattning för företaget som betalar räntan blir därmed väldigt stor vid situationer då det räntebetalande bolaget endast betalar nio procent skatt till skillnad från om det räntebetalande bolaget precis överstiger kvoten för förhållandet mellan eget kapital och bolagets interna skulder.

²⁴⁶ 24 kap. 17 § IL.

Enligt författaren är fördelen med underkapitaliseringsreglerna att de är mer förutsebara för den skattskyldiga. Det är förhållandevis enkelt för bolagen att själva beräkna förhållandet mellan företagens egna kapital och den interna skulden. Ytterligare fördel med att reglerna är enkla att tillämpa är att det för länders skattemyndigheter blir enklare att följa upp och således mer effektiva. I och med att underkapitalisering är vanligt förekommande regelsystem för att motverka skatteplanering skulle ränteavdragbegränsningsregler ur ett EU-perspektiv bli mer harmoniserade om Sverige införde reglerna. Detta bidrar till att skattereglerna blir mer förutsebara för internationella företag på EU-marknaden, något som torde uppskattas av samtliga medlemsländer.

Att diskutera underkapitaliseringsregler generellt är svårt då utformningen skiljer sig mycket åt länderna emellan. Övergripande kan dock sägas att precis som med de svenska avdragsbegränsningsreglerna krävs det fungerande undantag för den specifika kvoten som reglerar förhållandet mellan eget kapital och de interna skulderna. Fungerande undantag krävs för att reglerna inte ska träffa situationer då upplåning av interna bolag är affärsmässigt motiverat. Emellertid är undantagsregler svåra att utforma så att de är förutsebara av den skattskyldige samtidigt som de ska vara effektiva ur hänseende för skattemyndigheten. Enligt författarens uppfattning behöver det accepteras en del skatteplanering för att reglerna ska vara proportionerliga och inte reglera allt för långtgående.

Som konstaterats tidigare i uppsatsen har underkapitaliseringsregler kritiserats av EU-domstolen gällande reglernas förenlighet med etableringsfriheten. För att underkapitaliseringsregler inte ska strida mot etableringsfriheten behöver de ha till syfte att förhindra skatteflykt och inte behandla utländska bolag mindre förmånligt. Om reglerna bara tillämpas på förhållanden där utländska bolag är inblandade utan att angripa skatteplanering är reglerna inte förenliga med EU-rätten.²⁴⁷ Trots att flera rättsfall från EU-domstolen har berört frågan råder det fortfarande osäkerhet i hur underkapitaliseringsregler ska vara utformade för att vara förenliga med etableringsfriheten. Av den anledningen anser författaren att Sverige ska avvakta med införande av underkapitaliseringsregler.

²⁴⁷ C-324/00 *Lankhorst-Hoborst*.

7.5 Exempel enligt skattereduktionsmetoden

I detta avsnitt kommer Lodins förslag om skattereduktion att tillämpas på samma sätt som i exemplen ovan.

7.5.1 Scenario 1

Dotterbolag B AB:s resultat för året är 600 kr, ej exkl. räntekostnaden om 100 kr. Enligt skattereduktionsmetoden beräknas först skatten utan räntekostnaden inkluderad för att sedan reducera med skatte för räntekostnaden. Detta i siffror innebär 132 kr ($600 \times 22\%$). Skatten i Moderbolag A är tio procent ($100 \times 10\%$) vilket ska reduceras från skatten i Dotterbolag B AB. Skatten för Dotterbolag B AB blir därmed 122 kr ($132 - 10$).

Den sammanlagda skatten för Dotterbolag B AB och Moderbolag A blir 132 kr. Skatten om 132 kr blir densamma som om räntan hade varit avdragsgill och lånet hade varit upptaget med ett annat svenskt bolag. Då hade Dotterbolag B AB fått betala 110 kr ($500 \times 22\%$) och Moderbolag A 22 kr ($100 \times 22\%$) i skatt, sammanlagt 132 kr.

7.5.2 Scenario 2

I detta scenario erhåller Dotterbolag B AB ett lån från Dotterbolag C. Dotterbolag C har en bolagsskatt på fem %. Dotterbolag B AB har precis som scenariot ovan en skatt före reduktion om 132 kr ($600 \times 22\%$). Reduktionen för Dotterbolag C på fem kr ($100 \times 5\%$) ger 127 kr vilket blir Dotterbolag B AB:s slutgiltiga skatt. Skatten på 132 kr är också den totala skatten för Dotterbolag B AB och Dotterbolag C, vilket är samma som i scenariet ovan.

7.5.3 Reflektion

Viktigt att poängtera innan analysen påbörjas är att skattereduktionssystemet hitintills bara är ett förslag som inte har införts i något land än. Det är därför är det svårt att fullt utvärdera nackdelar som metoden kan medföra. I båda scenarierna ovan blir den totala skatten densamma vilket visar att skattereduktionsmetoden fungerar. Genom att den totala skatten för koncernen är densamma minskar utrymmet för skattearbitrage som annars kan uppstå vid skatteplanering.

Den största skillnaden mellan räntereduktionsmetoden och de två andra metoderna, ränteavdrag och underkapitalisering, är att det inte finns några gränser som koncernen måste förhålla sig till vid upptagande av ett lån. När ränteavdragsreglerna tillämpas måste det låntagande bolaget tänka på att skatten i landet det långivande företaget är etablerat i inte understiger tio procent. Vid tillämpande av underkapitaliseringsreglerna måste det låntagande bolaget tänka på förhållandet mellan eget kapital och de interna skulderna. Skattereduktionsmetoden gör däremot, som redogjorts ovan, inte någon skillnad på var lånet tas upp eller vad skatten är i det landet. Metoden är därmed enkel att tillämpa och förutsebar för företagen. Någon djupare förståelse för utländsk skatterätt behöver således företagen inte ha vid upptagande av ett koncerninternt lån. Minskade administrativa kostnader och juridisk konsultation torde även vara en följd av mer förutsebara regler.

Skattereduktionsmetoden är i författarens mening en effektivare metod då den inte nekar avdrag till ränteupplägg som gjorts av affärsmässiga skäl, vilket kan förekomma vid tillämpning av ränteavdragsbegränsningsreglerna eller underkapitaliseringsreglerna. Vidare så håller författaren med Lodin om att skattereduktionsmetoden medför en skatteneutralitet på koncernnivå då det inte är avgörande vilken skattesats som det långivande bolaget blir beskattad med, detta är något som är unikt för skattereduktionsmetoden. Emellertid ställer författaren sig aningen mer kritiskt till skatteneutralitet på bolagsnivå. Detta vid situationer när ett svenskt bolag tar upp ett lån med ett utländskt koncernbolag som har lägre skatt än den svenska bolagsskatten och avräkningen endast får ske med motsvarande belopp som den utländska bolagsskatten. Det blir därmed mindre fördelaktigt för det svenska koncernbolaget att uppta ett lån med ett utländskt koncernbolag än ett svenskt koncernbolag. Detta skapar en indirekt negativ särbehandling av det svenska bolaget. Även om det inte blir någon skillnad för koncernen och det inte finns något skattearbitrage att dra fördel av kan förslaget förenlighet med EU-rätten därmed ifrågasättas.²⁴⁸ I förhållande till de andra två metoderna så anser författaren dock att den negativa särbehandlingen som uppstår är att anse som lindrig.

²⁴⁸ Främst EU-domstolens resonemang i *Lankhorst-Hoborst* som är grund för författarens resonemang.

8. Diskussion kring de olika metoderna

När de tre metoderna har presenterats med deras för- och nackdelar är det adekvat att ställa frågan: vilken av de tre metoderna är att föredra för att reglera de svenska reglerna om skatteplanering genom koncerninterna lån? För att besvara frågan måste tre perspektiv beaktas nämligen den skattskyldiges, svenska staten och EU-rätten. Vid en sammanvägning av de tre perspektiven anser författaren att skattereduktionsmetoden är det mest intressanta. Reglerna har enligt författarens mening en bra balans för att ta bort det incitament som finns till att skatteplanera, samtidigt som reglerna inte har för långtgående metoder på den skattskyldiges bekostnad.

För att de svenska ränteavdragbegränsningsreglerna ska vara en tillfredställande metod för att angripa problematiken med skatteundandragande behöver de oklara begreppen såsom ”*väsentligt inflytande*” och ”*huvudsakligen affärsmässigt motiverat*” bli tydligare. De svenska reglerna är enligt författarens mening för strikt tillämpade vilket medför att undantagsreglerna, som kan användas för att få räntekostnaderna avdragsgilla, blir tillämpliga alldeles för sällan. För strikt tillämpade regler anser författaren kan äventyra hela grundtanken med ränteavdragsreglerna, nämligen att få ökade skatteintäkter. Detta då det idag finns en utveckling i Europa där länder försöker attrahera företagsetableringar genom attraktiva skatteregler, t.ex. sänkta bolagsskatter.²⁴⁹ Utvecklingen kan få effekten att Sverige minskar sina skatteintäkter på grund av att reglerna inte är tillräckligt förmånliga för företagen.

Det underkapitaliseringsreglerna faller på, för att vara den mest fördelaktiga metoden enligt författarens mening, är att incitamentet att skatteplanera bland företagen bibehålls så länge företagen håller sig inom den aktuella kvoten. Reglerna är effektiva vid situationer då företag faller utanför kvoten för när företag anses underkapitaliserade. Emellertid kan företag anpassa ett skuldförhållande, för att hamna innanför aktuell kvot, för enkelt vilket gör reglerna ineffektiva. Reglerna kan vara utformade på många olika sätt, därför tror författaren att reglerna måste ha en kvot om 1:3²⁵⁰ för att reglerna ska vara tillräckligt effektiva. Vidare problem med underkapitaliseringsreglerna är att de vid flertal tillfällen fått

²⁴⁹ <http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Skatter/Skatt-pa-foretagande-och-kapital/Bolagsskatt/>.

²⁵⁰ Som exempelvis Storbritannien har.

utstå kritik från EU-domstolen då de har ansetts strida mot etableringsfriheten.²⁵¹ Därför ställer författaren sig frågande till hur Sverige skulle lyckas bättre än övriga medlemsländer med uppgiften att skapa effektiva underkapitaliseringsregler som samtidigt är förenliga med EU-rätten.

För att bedöma skattereduktionsmetodens lämplighet ska det även vägas in att metoden är helt ny och inte förekommer i något annat medlemsland inom EU. Det skulle därmed vara ett stort steg att ta, inte minst för ett litet land som Sverige, att införa reglerna. I och med att metoden är oprövad i praktiken blir det svårare att bedöma metodens förenlighet med EU-rätten. Emellertid så är de nuvarande svenska ränteavdragsbegränsningarna eller underkapitaliseringsreglerna inte kompletta metoder, vilket kan betyda att ett införande inte innebär ett lika stort risktanade. Historiskt sett har företag alltid försökt hitta tillvägagångssätt för att minska skattekostnaderna. Därmed anser författaren att EU:s medlemsländer bör fokusera på att försöka ta bort det incitament som finns för att skatteplanera, istället för att införa strängare regler. Ur svenska statens perspektiv anser författaren att Sverige tog ett klokt beslut att sänka bolagsskatten till 22 procent. Detta gör att Sverige idag ligger under den genomsnittliga bolagsskatten i EU och anledning att söka sig till lågskatteländer har minskat.²⁵² Skattereduktionsmetoden kanske kan ha bidragit till att företag fokuserar mer på utvecklandet av verksamheten istället för att lägga pengar på administrativa kostnader som uppstår kring skatteplanering, som i slutändan ändå kanske inte godkänns.

²⁵¹ C-492/04 *Lasertec Gesellschaft für Stanzformen mbH v Finanzamt Emmendingen*, C-324/00 *Lankhorst-Hoborst GmbH v. Finanzamt Steinfurt* och C-524/04, *Thin Cap Group Litigation v Thin Cap Group Litigation v. Commissioners of Inland Revenue*.

²⁵² http://www.svd.se/naringsliv/nyheter/sverige/regeringen-vill-sanka-bolagsskatten_7496228.svd.

9 Slutsats

Ränteavdragsregler har till syfte att främja ett lands ekonomi vilket ska leda till ökade skatteintäkter och bidra till ökad sysselsättning. Emellertid är det viktigt att ett kringgående av reglerna som leder till otillbörliga ränteavdrag inte förekommer. Ränteavdragbegränsningsregler är av central betydelse för ett välmående företagsklimat. Reglerna är av stor betydelse när ett företag ska upprätta en plan för sina finansieringskostnader, vilket är en viktig del i ett beslut av tänkbar finansiering. Därför är förutsebarheten i reglerna inte något som ett land bör kompromissa om. När det i förarbetet till de svenska ränteavdragsbegränsningsreglerna anges att förutsebarheten kommer utvecklas i takt med att rättsfall på området tillkommer anser författaren att förutsebarheten har blivit bortprioriterad.²⁵³ Att inställningen från början är att låta domstol avgöra hur reglerna ska tolkas är enligt författaren olyckligt då det för den skattskyldige är väldigt svårt att bedöma utfallet. En utgångspunkt i att skapa förutsebara regler är att ha objektiva kriterier för när avdrag kan göras. De svenska ränteavdragsbegränsningsreglerna som vi kan se idag kräver subjektiva bedömningar då flera begrepp är oklara och därmed oförutsebara. Då finansieringsbeslut är av stor vikt för ett välmående investeringsklimat anser författaren att företag hamnar i en allt för stor beroendeställning till de subjektiva bedömningar som Skatteverket ställs inför. Vidare bör ett land acceptera att en viss grad av skatteplanering sker. Annars omfattas koncerninterna lån som är affärsmässiga av begränsningsreglerna.

I uppsatsen har det redogjorts att det finns flera metoder att välja på för ett land beträffande hur skatteplanering med koncerninterna lån ska angripas. Det har i uppsatsen exemplifierats att samtliga metoderna som belysts har för- och nackdelar och att ingen metod är ett självklart val. Däremot finns det metoder som är bättre och mindre bra än andra metoder. Resultatet av granskningen av Tysklands, Storbritanniens, Danmarks och Frankrikes regler är att inget lands regler rekommenderas som vägledning vid en framtida revidering av de svenska reglerna. Uppsatsens slutsats är att Sverige bör undersöka Lodins skattereduktionsförslag då det är den metod som mest effektivt tar bort incitament för företag att skatteplanera. Vidare är det den metod som efter uppsatsens granskning förefaller mest förenlig med EU-rätten, även om det finns många frågetecken och stor osäkerhet kring regeln eftersom den idag inte tillämpas av något land. Det som talar för att

²⁵³ Prop. 2012/13:1 s. 257.

en ny metod är aktuell för Sverige är att den nuvarande inte löser problematiken kring skatteplanering på ett tillfredställande sätt. Det sannolika är att dock att den nuvarande metoden kommer att stanna och ändras ytterligare framöver, vilket kan tyckas olyckligt då det kan ifrågasättas varför ett land ska behålla en metod som verkar kräva en ständig utvecklig.

Käll- och litteraturförteckning

EU-rätt

Konsoliderad version av fördraget om Europeiska unionen, Europeiska unionens officiella tidning, C 83/13, 2010.

Lagtext

Lag (1995:575) mot skatteflykt

Lag (1999:1229) om inkomstskatt

Offentligt tryck

Budgetpropositionen för 2013 Prop. 2012/13:1

SKV:s promemoria, *Förslag om begränsningar i avdragsrätten m.m. på vissa skulder*, dnr 131 348803-08/113.

Finansdepartementets promemoria, *Effektivare ränteavdragsbegränsningar*, 22 mars 2012.

Skatteverkets handledning, SKV 399-1 utgåva 1, *Handledning för beskattning av inkomst vid 2012 års taxering*

Lagrådsremiss, *Ränteavdragsbegränsningar i syfte att förbindra viss skatteplanering inom en intressegemenskap*, 2008

Praxis

Eu-domstolen

C-26/62 *NV Algemene Transport- en Expeditie Onderneming van Gend & Loos v Netherlands Inland Revenue Administration*

C-6/64 *Flaminio Costa v E.N.E.L.*

C-324/00 *Lankhorst-Hoborst GmbH v. Finanzamt Steinfurt*

Case C-46/03 *Marks & Spencer plc v David Halsey (Her Majesty's Inspector of Taxes)*.

C-492/04 *Lasertec Gesellschaft für Stanzformen mbH v Finanzamt Emmendingen*

C-524/04 *Thin Cap Group Litigation v Thin Cap Group Litigation v. Commissioners of Inland Revenue*

C-298/05 *Columbus Container Services BVBA & Co. v Finanzamt Bielefeld-Innenstadt*

C-105/07. *Lammers & Van Cleeff NV. v. Belgische Staat*

Svensk domstol
RÅ1983 not. 225
RÅ 1990 ref. 34.
RÅ 2003 not. 138

Litteratur

Dahlberg, Mattias, *Internationell beskattning*, Studentlitteratur, Lund, 2007
Dahlberg, Mattias, *Ränta eller kapitalvinst*, Iustus förlag, Uppsala, 2011
Gäverth, Leif, *Skatteplanering och kapitaliseringsfrågor. En skatterättslig studie av olika metoder att ingripa mot internationell skatteplanering med under- respektive överkapitaliserade bolag*, Universitatis Upsaliensis, Uppsala, 1999.
Larking, Barry, *IBFD International Tax Glossary*, fjärde omarbetade upplagan, IBFD 2001
Sandgren, Claes, *Rättsvetenskap för uppsatsförfattare – ämne, material, metod och argumentation*, Uppl., Nordstedts juridik, , Stockholm, 2007
Ståhl, Kristina, Persson-Österman, Roger, Hilling, Maria. och Öberg, Jesper. *EU-skatterätt*. Uppl. 3, Iustus förlag, Uppsala, 2011.

Artiklar

Dickinson, Fraser, *Are the UK Thin Capitalization Rules Compliant with, EU Law? – An Update in the Light of Recent ECJ Decisions*, *European Taxation*, No. 11, 2011
Gerson, Anna, Om ränteavdrag i EG-domstolens praxis, *Skattenytt* nr 3, 2009
Hilling, Maria, *EG-domstolens domar*, *Skattenytt*, nr 6, 2009
Hilling, Maria, *Är det möjligt att utforma EU-förenliga skatteflyktsregler? – En analys med särskild fokus på rättfärdigandegrunden att upprätthålla den väl avvägda fördelningen av beskattningsrätten*, *Svensk Skattetidning*, nr 9, 2012.
Lodin, Sven-Olof, *Koncernintern upplåning – ett instrument för internationellt skattearbitrage*, *Svensk Skattetidning*, nr 4, 2011
Ohlsson, Fredrik, *Svenska ränteavdragsbegränsningar ifrågasätts av EU*, PWC artikel arkiv, 2013
Peczenik, Aleksander, *Juridikens allmänna läror*, *Svensk juristtidning*, nr 3, 2005
Ståhl, Kristina, *EG-rätt och skatteflykt*, *Skattenytt*, nr 10, 2007

Rapporter

OECD Model Tax convention in Income and Capital, OECD Committee on Fiscal Affairs, 2010.

Övrigt

Elektroniska källor

IBFD Tax Reseach Platform - Henrik, Korsgaard, Catarine Marie, *IBFD- Financing: a global survey of thin capitalization and transfer pricing rules in 35 selected countries*, Denmark, International Transfer Pricing Journal, 2008.

IBFD Tax Reseach Platform- Gouthière, Bruno, France, European Taxation, 2009

IBFD Tax Reseach Platform- Lund Henrik, Korsgaard, Catarine Marie, *Financing: a global survey of thin capitalization and transfer pricing rules in 35 selected countries*, Denmark, International Transfer Pricing Journal, 2008.

IBFD Tax Reseach Platform- Von Brocke, Klaus, Perez, IBFD Tax Reseach Platform, Eugenio Garcia, Group Financing: *From Thin Capitalization to Interest Deduction limitation rules*, International Transfer Pricing Journal, 2009.

<http://www.svt.se/nyheter/sverige/caremas-skatteplanering-ger-100-miljoner>

<http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Skatter/Skatt-pa-foretagande-och-kapital/Bolagsskatt/>

http://www.svd.se/naringsliv/nyheter/sverige/regeringen-vill-sanka-bolagsskatten_7496228.svd

